

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminální policie

**Komparace vybraných speciálních
policejních a vojenských jednotek České
republiky**

Diplomová práce

Comparison of selected special police and military units of the Czech Republic

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Bc. Michálek Luděk, Ph.D

AUTOR PRÁCE

Bc. Novák Michal

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Roudnici nad Labem, dne 15. 3. 2023

.....
Bc. Michal Novák

Anotace

Tato diplomová práce popisuje a srovnává vybrané speciální policejní a vojenské jednotky České republiky, které jsou speciálně vycvičené a vybavené pro řešení bojových a specifických úkolů. Úvodní část této práce popisuje bezpečnostní systém ČR a aktuální bezpečnostní hrozby. Dále se práce zabývá speciálními jednotkami obecně, popisuje jejich základní definice, historii a také základní úkoly. Následně je podrobně rozebrán policejní Útvar rychlého nasazení a vojenská 601. skupina speciálních sil. Práce dále zmiňuje i další jednotky, které plní specifické úkoly. V praktické části je provedena komparace Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil. Kromě komparace je provedena též analýza možnosti společného nasazení policejních a vojenských jednotek a analýza metod vedení války v současném rusko-ukrajinském konfliktu.

Klíčová slova

* komparace * policie * armáda * bezpečnost * speciální jednotky * speciální operace * příprava a výcvik * zbraně *

Annotation

This master thesis describes and compares selected special police and military units of the Czech Republic, which are specially trained and equipped to deal with combat and specific tasks. The introductory part of this thesis describes the security system of the Czech Republic and current security threats. Next, the thesis deals with special units in general, describing their basic definitions, history and also their basic tasks. Subsequently, the Police Rapid Deployment Unit and the military 601st Special Forces Group are discussed in detail. The thesis also mentions other units that perform specific tasks. In the practical part a comparison of the Rapid Deployment Unit and the 601st Special Forces Group is made. In addition to the comparison, an analysis is made of the possibility of joint deployment of police and military units and an analysis of the methods of warfare in the current Russian-Ukrainian conflict.

Key words

* comparison * police * army * security * special units * special operations * training and preparation * weapons *

Obsah

Úvod	6
Teoretická část	8
1 Bezpečnostní systém ČR.....	8
1.1 Struktura bezpečnostního systému ČR	8
1.2 Hlavní výkonné složky zajišťující bezpečnost České republiky.....	9
1.3 Zařazení speciálních jednotek v rámci bezpečnostního systému ČR	10
1.4 Armáda a policie mezi vnější a vnitřní bezpečností	11
1.5 Základní bezpečnostní legislativa a obranné strategické dokumenty ČR	12
2 Bezpečnostní hrozby	16
2.1 Základní terminologie.....	16
2.2 Vybrané bezpečnostní hrozby.....	17
3 Speciální jednotky	20
3.1 Definice a základní rozdělení speciálních jednotek	20
3.2 Historie speciálních jednotek	21
3.3 Speciální operace	23
4 Útvar rychlého nasazení a 601. skupina speciálních sil jako nástroj eliminace případných bezpečnostních hrozeb.....	25
4.1 Útvar rychlého nasazení	25
4.1.1 Historie	25
4.1.2 Struktura.....	26
4.1.3 Úkoly	27
4.1.4 Výběrové řízení	28
4.1.5 Výcvik.....	30
4.1.6 Výzbroj	36
4.2 601.skupina speciálních sil	37
4.2.1 Historie	37
4.2.2 Struktura.....	38
4.2.3 Úkoly	38
4.2.4 Výběrové řízení	40
4.2.5 Výcvik.....	41
4.2.6 Výzbroj	46
5 Další jednotky určené k plnění bojových i speciálních úkolů při vojenském i nevojenském ohrožení České republiky.....	48
5.1 Brigáda rychlého nasazení.....	48

5.2	Jednotka předsunutých leteckých návodčích (JTAC)	51
5.3	102. Průzkumný prapor	53
5.4	Speciální pořádková jednotka	53
5.5	Zásahové jednotky Policie České republiky	54
	Praktická část	56
6	Komparace Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil	56
6.1	Srovnání organizace a struktury	56
6.2	Srovnání úkolů	57
6.3	Srovnání podmínek pro účast na výběrovém řízení	58
6.4	Srovnání výběrového řízení	60
6.5	Srovnání výcviku	62
6.6	Srovnání výzbroje	64
6.7	Shrnutí	66
7	Analýza možnosti společného nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek při ohrožení bezpečnosti státu	68
7.1	Společné nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek	68
7.2	Fiktivní scénář společného nasazení Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil při záchraně rukojmích	69
7.3	Hodnocení společného nasazení	74
7.4	Shrnutí	74
8	Analýza metod vedení války v současném rusko-ukrajinském konfliktu	77
8.1	Základní definice války a formy válčení	77
8.2	Stručný popis rusko-ukrajinského konfliktu	79
8.2.1	Role speciálních jednotek v současném konfliktu na Ukrajině	81
8.2.2	Pohled NATO a České republiky na aktuálně probíhající konflikt	82
8.2.3	Potenciální zranitelnost ČR v současném ozbrojeném konfliktu	83
	Závěr	85
	Seznam použité literatury	87
	Seznam obrázků	91

Úvod

Téma této diplomové práce je velmi aktuální, neboť současná doba přináší mnoho různých druhů hrozeb, které mohou představovat reálné a závažné nebezpečí nejen pro obyvatelstvo, ale i celkovou stabilitu státu.

V dnešním světě dochází k mnoha ozbrojeným konfliktům, při kterých každoročně umírá minimálně 100 000 lidí. Teroristické útoky zůstávají stále aktuálním problémem a mezinárodní stabilitu ohrožuje rostoucí agresivní chování autoritářských států. Situaci nepomáhá ani problematika zbraní hromadného ničení, která se stává stále důležitějším tématem, neboť jejich použití již není pouze nereálnou představou, ale skutečnou hrozbou.¹

I přesto, že Česká republika patří mezi bezpečné země, je třeba brát bezpečnostní hrozby zcela vážně a je třeba jim věnovat zvláštní pozornost, a z toho důvodu je tématem této diplomové práce *Komparace vybraných speciálních policejních a vojenských jednotek České republiky*, poněvadž plní důležitou roli při zajišťování bezpečnosti státu.

Hlavním cílem této práce je poskytnout ucelený pohled na problematiku speciálních policejních a vojenských jednotek a následně porovnat a identifikovat rozdíly mezi dvěma nejvýznamnějšími speciálními jednotkami České republiky, konkrétně policejním Útvarem rychlého nasazení a vojenskou 601. skupinou speciálních sil. Dílčím cílem práce je též zjistit možnosti společného nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek při ohrožení bezpečnosti státu. Jedním z důvodů pro komparaci je skutečnost, že obě tyto jednotky jsou vnímány jakožto nejlepší jednotky policie a armády v České republice a taktéž, že se v určitých aspektech podobají. Obě jednotky totiž plní specifické úkoly a výzvy, rovněž mají pro své příslušníky připravený speciální výcvik a výběrové řízení, a proto je důležité tyto aspekty prozkoumat, porovnat a odhalit podobnosti a rozdíly mezi nimi, aby bylo možné lépe porozumět jejich fungování a efektivitě. Výsledek této práce by mohl poskytnout cenné informace o obou jednotkách a také o možnostech těchto jednotek spolupracovat, což by pomohlo vylepšit postupy a přístupy pro budoucí spolupráci mezi nimi.

---

¹ KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO a Jaromír ZŮNA. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: CEVRO Institut (vysoká škola), 2022. ISBN 978-80-87125-35-9. str. 100

Práce je rozdělená na dvě části. První, teoretická, část této diplomové práce se věnuje bezpečnostnímu systému České republiky, a to konkrétně popisu jeho úlohy, struktury a jeho hlavních výkonných složek zajišťujících bezpečnost ČR. V této kapitole jsou dále zmíněny základní legislativní a strategické dokumenty ČR či vybrané aktuální bezpečnostní hrozby. Práce je rovněž zaměřena na speciální jednotky obecně, popisuje jejich vývoj, hlavní činnosti a definice. Závěr této části práce je následně věnován detailnímu popisu dvou nejvýznamnějších speciálních jednotek České republiky, konkrétně policejnímu Útvaru rychlého nasazení a vojenské 601. skupině speciálních sil. V této souvislosti jsou nastíněny i další jednotky ČR, které také plní důležitou úlohu při ochraně a obraně státu.

Druhá, praktická, část je zaměřena nejprve na detailní komparaci nejvýznamnější policejní a vojenské jednotky, zaměřující se na aspekty fungování těchto jednotek, tedy na jejich strukturu, úkoly, výběrové řízení, výcvik a výzbroj. Následně je provedena analýza možnosti společného nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek, při kterém je využit autorův fiktivní scénář společného nasazení speciální policejní jednotky Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil, jenž simuluje potenciální krizovou situaci. Kromě toho je v praktické části provedena též analýza metod vedení války v současném rusko-ukrajinském konfliktu. V tomto kontextu je věnována pozornost rovněž roli speciálních jednotek a potenciální zranitelnosti ČR.

V práci je použito několik metod, jako zejména analýza, syntéza, indukce, dedukce, generalizace a komparace. Použití těchto metod umožnilo autorovi získat širší perspektivu a zároveň se zaměřit na detaily, což vedlo k důkladnému porozumění zkoumanému tématu.

Teoretická část

1 Bezpečnostní systém ČR

Jednou ze základních povinností státu je zajištění jeho bezpečnosti neboli „zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejich demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot“². Stát zakládá různé instituce, aby mohl této povinnosti dostát. V praxi mají tyto instituce za úkol zajistit bezpečnost. Jejich úkoly se postupem času mění v závislosti na různých hrozbách, kterým musí čelit.³

Bezpečnostní systém ČR „představuje právně zakotvený, hierarchický, vzájemně provázaný systém práv a povinností orgánů státní správy, samosprávy, soukromých subjektů a občanů vedoucí k zajištění bezpečnosti všech jeho součástí a to bez ohledu na druh hrozby a její rozsah“.⁴

Zásadní funkcí tohoto systému je řízení a koordinace jednotlivých složek odpovědných za zajišťování bezpečnosti země. Vláda ČR nese odpovědnost za fungování tohoto systému.⁵

1.1 Struktura bezpečnostního systému ČR

„Struktura bezpečnostního systému zahrnuje zejména prezidenta České republiky, Parlament České republiky, vládu České republiky, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby.“⁶

---

² WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2381-8. str.172

³ Tamtéž str. 172

⁴ *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. ISBN 978-80-7616-097-2. str. 6

⁵ *Modul - B: zajišťování obrany státu*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-066-8. str. 10

⁶ Tamtéž str. 10

1.2 Hlavní výkonné složky zajišťující bezpečnost České republiky

Mezi hlavní složky zodpovědné za zajištění bezpečnosti v České republice řadíme nejen ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory, ale i záchranné sbory. Vyjma těchto hlavních existuje celá řada dalších, které přispívají k bezpečnosti. Mezi ně lze zařadit například i orgány, které chrání veřejné zdraví, služby v pohotovosti, a dokonce i sdružení občanů. Získávání klíčových informací zajišťují zpravodajské služby. Tyto informace jsou důležité nejen pro bezpečnost, ale také pro obranu.⁷

1.2.1 Ozbrojené bezpečnostní sbory

Ozbrojené bezpečnostní sbory jsou tvořeny Policií České republiky, Celní správou a Vězeňskou službou. Sbory provádí bezpečnostní úkoly, které vyplývají z bezpečnostní politiky státu, jak obecné, tak i speciální. Tyto úkoly zahrnují ochranu společenských zájmů a hodnot, ochranu jednotlivých osob, jejich životů, zdraví, důstojnosti a majetku, stejně jako ochranu právnických osob a jejich majetku.⁸

1.2.1.1 Policie ČR

Policie České republiky byla zřízena zvláštním právním předpisem, kterým je zákon 273/2008 Sb. o Policii České republiky.⁹

Úkolem Policie ČR je dle § 2 zákona o Policii ČR „*chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelným předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu*“.¹⁰

---

⁷ WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2381-8. str. 175

⁸ *Ministerstvo vnitra České Republiky: Ozbrojený bezpečnostní sbor. : Pojmy* [online]. [cit. 2022-12-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojeny-bezpecnostni-sbor.aspx>

⁹ HOLEC, Tomáš. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. ISBN 978-80-7616-100-9. str.106

¹⁰ § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Policie je složena z útvarů, jimiž jsou „*Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie, útvary zřízené v rámci krajského ředitelství*“.¹¹

1.2.2 Ozbrojené síly

Česká republika vytváří ozbrojené síly s cílem zajistit svou bezpečnost. Struktura, postavení a úkoly ozbrojených sil České republiky jsou stanoveny v zákoně č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. Ozbrojené síly České republiky se skládají z Hradní stráže, Vojenské kanceláře prezidenta a Armády České republiky.¹² Hlavním posláním ozbrojených sil ČR je „*připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení*“.¹³

1.2.2.1 Armáda ČR

Armáda ČR má za základní úkol „*připravovat se k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení*“.¹⁴ Struktura České armády je tvořena jak pozemními, tak i vzdušnými silami. Ty se dále dělí na různé složky, a to bojové, bojové podpůrné a zabezpečující.¹⁵

1.3 Zařazení speciálních jednotek v rámci bezpečnostního systému ČR

Bezpečnostní systém České republiky je složen z mnoha komponentů, včetně složek ozbrojených sil a bezpečnostních sborů. V rámci těchto složek existují speciální jednotky, které mají za úkol řešit specifické, náročné a nebezpečné situace.

Speciální jednotka 601. skupina speciálních sil, jinými slovy, skss, je v Armádě ČR jediná svého druhu a patří do kategorie Speciálních sil AČR.

---

¹¹ Tamtéž § 6 odst. 1

¹² WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2381-8. str.175

¹³ *Ministerstvo vnitra České Republiky: Ozbrojené síly. : Pojmy*[online]. [cit. 2022-12-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojene-sily-cr.aspx>

¹⁴ DUBEC, Radek. *Doktrína Armády České republiky*. 3. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Vojenský historický ústav Praha pro Centrum doktrín VeV - VA Vyškov, 2013. ISBN 978-80-7278-619-0. str. 19

¹⁵ Tamtéž str. 27

Speciální síly jsou strukturálně součástí bojových jednotek.¹⁶ Speciální síly mohou být nasazeny v různých operačních situacích samostatně, v koordinaci s ostatními silami, nebo v kombinaci s jinými silami. Speciální síly představují důležitý prostředek pro zajištění bezpečnosti v současném bezpečnostním prostředí.¹⁷ Strukturu speciálních sil tvoří Ředitelství speciálních sil, které stojí v čele, dále 601. skupina speciálních sil a Centrum podpory speciálních sil, které jsou v podřízenosti ředitelství.¹⁸

U policie je považována za jedinou svého druhu speciální jednotka Útvar rychlého nasazení, ve zkratce ÚRN, která patří mezi útvary s celostátní působností, vykonávají celou řadu specifických úkolů. Některé se zaměřují, například, na odhalování organizovaného zločinu či zajišťování ochrany prezidenta.¹⁹

1.4 Armáda a policie mezi vnější a vnitřní bezpečností

Policie spolu s armádou jsou nejvýznamnějšími nástroji, jimiž státy udržují výhradní právo na legitimní použití síly. Pomocí těchto institucí si státy zachovávají svou existenci a autonomii.²⁰

Odlišnost mezi těmito primárními institucemi můžeme shrnout následovně. Vojsko především zasahuje proti cizím občanům a mimo území státu, umožňuje mu to tak zachovat jeho profesionální a nepolitický charakter. Policie naopak zasahuje proti problémům uvnitř společnosti a zevnitř státního teritoria. Další odlišnosti bychom mohli nalézt i ve velikosti. Armáda bojuje převážně se skupinovým nepřítelem, kdežto policie s jednotlivci, již porušují pravidla společenského řádu. Co se týče jednání, aby armáda dosáhla svých cílů, nasazuje svou maximální možnou sílu. Svou sílu nasazuje ale pouze na základě rozkazů ve vertikální hierarchické struktuře, je tedy proaktivní. Policie oproti tomu zasahuje

---

¹⁶ HOLEC, Tomáš. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. ISBN 978-80-7616-100-9. str. 106

¹⁷ Tamtéž str. 28-30

¹⁸ *Armáda ČR: ŘEDITELSTVÍ SPECIÁLNÍCH SIL* [online]. 2022 [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/specialni-sily/reditelstvi-specialnich-sil-104392/>

¹⁹ HOLEC, Tomáš. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. ISBN 978-80-7616-100-9. str.106

²⁰ WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2381-8. str.59

co možná nejmenší nutnou silou na přestoupení řádu. Cílem jejího zásahu je zachování pořádku a zároveň udržení legitimacy. Rozhodnutí je u policie rozprostřeno horizontálně. Úvaha, zda je reakce nutná, je do velké míry ponechána na jednotlivci. Pokud jde o odpovědnost jednotlivých vojáků a policistů, armáda, na rozdíl od policie, je ve své činnosti výrazně méně omezena zákony, tudíž odpovědnost vojáků je v tomto rámci snížena. Navíc u armády obvykle platí pravidlo, kdy odpovědnost je přímo úměrná hodnosti. Policisté plně podléhají zákonům při své práci, a proto nesou plnou odpovědnost za jejich případné porušení.²¹

1.4.1 Spolupráce Armády a Policie ČR

V případech, kdy policie nemá dostatečné síly a prostředky na zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, mohou být jednotky AČR nasazeny k plnění úkolů Policie ČR na základě rozhodnutí vlády. Vládní nařízení následně určuje rozsah úkolů, které mají vojáci z povolání plnit s rovnocennými právy a povinnostmi jako policisté. Během plnění těchto úkolů jsou vojáci povinni nosit vojenský stejnokroj. Potvrzujícím oprávněním a označením v podobě reflexní vesty a pásky na rukávu s nápisem "POLICIE" potvrzují, že voják má právo plnit dané úkoly.²²

1.5 Základní bezpečnostní legislativa a obranné strategické dokumenty ČR

Základní pravidla pro výstavbu a fungování bezpečnostního systému ČR jsou stanovena právními předpisy, které se zabývají problematikou bezpečnosti v ČR.²³ Základní strategické dokumenty ČR jsou také klíčovými dokumenty, neboť definují strategie a cíle v oblasti bezpečnosti a obrany ČR.

---

²¹ WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2381-8. str. 67

²² HRINKO, Martin. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut, 2021. ISBN 978-8087125-34-2. str. 155

²³ KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO a Jaromír ZŮNA. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: CEVRO Institut (vysoká škola), 2022. ISBN 978-80-87125-35-9. str. 155

Vybrané základní právní předpisy, které upravují problematiku bezpečnosti a obrany:

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Tento právní předpis stanovuje základní právní rámec pro zajišťování obrany a podmínky pro vyhlášení válečného stavu.

2. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Právní předpis, jenž určuje základní pravidla pro vytvoření a fungování Bezpečnostní rady státu a doplňuje informace o tom, za jakých okolností může být vyhlášen nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

3. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

Právní předpis, který stanovuje postavení, povinnosti a organizaci ozbrojených sil v ČR.

4. Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

Právní předpis, který stanovuje povinnosti různých subjektů v souvislosti se zabezpečením obrany České republiky před útokem ze zahraničí. Kromě toho zákon také určuje odpovědnost za porušení těchto povinností.

5. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Tento právní předpis obsahuje základní pravidla pro Policii ČR, její uspořádání, povinnosti a oprávnění.²⁴

Vybrané základní strategické dokumenty:

1. Bezpečnostní strategie ČR (2015)

V tomto dokumentu jsou stanoveny základní principy, zájmy, cíle a prostředky, které Česká republika využívá k zajištění své bezpečnosti. Dokument také pojednává o aktuálních bezpečnostních hrozbách, včetně těch, které přímo

---

²⁴ KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO a Jaromír ZŮNA. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: CEVRO Institut (vysoká škola), 2022. ISBN 978-80-87125-35-9. str. 157-162

neohrožují bezpečnost České republiky, ale mohou mít dopad na její spojence. Můžeme si například všimnout, že terorismus již není na prvním místě, ale hlavním nebezpečím se stala snaha některých států o revidování mezinárodního uspořádání pomocí hybridních válečných metod. Dokument žádný stát přesně nezmiňuje, ale pouze ho charakterizuje jako stát, který „se snaží budovat si exkluzivní sféry vlivu prostřednictvím destabilizace sousedních zemí a využívání místních konfliktů a sporů“.²⁵

2. Obranná strategie České republiky (2017)

Tento dokument definuje postoj vlády k zajišťování obrany České republiky. Dále stanovuje politicko-vojenské ambice. Text dokumentu také zdůrazňuje, že obrana České republiky je založena na třech pilířích – občané, ozbrojené síly, stát. Tento text navíc odpovídá na zhoršující se bezpečnostní situaci, která se vyskytla kvůli krokům Ruska na Krymu a popisuje nutnost výstavby nových jednotek a útvarů vzhledem k aktuálním bezpečnostním hrozbám. Dokument kromě toho zmiňuje občanskou povinnost při obraně státu. Rovněž představuje směr pro další plánování. Text též uvádí, že vláda v souladu se spojeneckými závazky bude postupně navyšovat výdaje na obranu, které by měly v roce 2022 být na 2 % z celkového HDP.²⁶

3. Bílá kniha o obraně

Jedná se o strategický dokument, který popisuje úlohu českých ozbrojených sil a shrnuje strategii či záměry české obrany pro příští období. Kromě toho zkoumá celkový stav ozbrojených sil a stanovuje záměry a postupy pro jeho rozvoj. Kniha reaguje na ekonomickou krizi, která trvala od roku 2008 do roku 2010 a zasáhla obranné výdaje. V této knize se hlavně uvádí, že stav zabezpečení obrany ČR je neuspokojivý a že problémy pramení z výrazného omezení

---

²⁵ VLÁDA ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Praha: MZV ČR, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5. str. 11

²⁶ *Obranná strategie České republiky: The defence strategy of the Czech Republic*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha, 2017. ISBN 978-80-7278-702-9.

finančních prostředků ministerstva obrany. Kromě popisu situace, dokument rovněž stanovuje základní principy pro řešení problému.²⁷

4. Národní strategie pro čelení hybridnímu působení

Tato strategie je primárně zaměřena na bezpečnostní složky státu a další subjekty veřejné správy. Úkolem strategie je určit cíle a identifikovat prostředky, které jsou nezbytné k ochraně významných zájmů České republiky proti nepřátelskému hybridnímu působení.²⁸

5. Audit národní bezpečnosti

Obsahuje komplexní rozbor několika oblastí potenciálních rizik, které byly, v souladu s doporučeními odborného sboru, vyhodnoceny jako ty nejvýznamnější hrozby pro ochranu vnitřní stability České republiky. Cílem auditu bylo ověřit, jak stát dokáže rozpoznat konkrétní bezpečnostní rizika a jak účinně na ně dokáže preventivně reagovat. Audit slouží jako průvodce pro vládu v oblasti řešení bezpečnostních problémů a jako informační zdroj o bezpečnosti České republiky pro veřejnost.²⁹

---

²⁷ *Bílá kniha o obraně*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - odbor komunikace a propagace, 2011. ISBN 978-80-7278-564-3.

²⁸ *Národní strategie pro čelení hybridnímu působení: National strategy for countering hybrid interference*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha, 2021. ISBN 9788072788279.

²⁹ *Audit národní bezpečnosti* [online]. Praha: MV ČR, 2016 [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>

2 Bezpečnostní hrozby

Bezpečnostní hrozby jsou v současné době jedním z nejpálčivějších témat jak v České republice, tak v celosvětovém měřítku. Česká republika se jako součást mezinárodního společenství nemůže izolovat a musí řešit různé bezpečnostní výzvy, které mohou mít negativní dopad na její občany, hospodářství a celkovou stabilitu země. Cílem této kapitoly je poskytnout čtenáři stručný přehled o vybraných nejaktuálnějších bezpečnostních hrozbách a výzvách, které se mohou dotknout bezpečnosti ČR.

2.1 Základní terminologie

Pojmy "hrozba" a "riziko" jsou základními pojmy, které se používají v bezpečnostních studiích a jsou také nejčastěji používanými výrazy v bezpečnostní politice. Nicméně, tyto termíny jsou často používány nejednotně a někdy jsou zaměňovány, nebo dokonce považovány za totožné.³⁰

Pojem bezpečnost

Bezpečnost je „stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla národní stát, popř. i mezinárodní organizaci) a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat“.³¹

Pojem hrozba

Hrozba je „primární, mimo nás nezávisle existující, neodvozená. Je to vnější činitel, který může nebo chce poškodit nějakou konkrétní hodnotu“.³² Hrozba vždy představuje určitý projev, gesto, opatření nebo čin, který ukazuje schopnost, nebo dokonce úmysl někomu ublížit. Jakákoli hrozba způsobuje

---

³⁰ EICHLER, Jan. *Evropská bezpečnost 30 let po skončení studené války*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2019. ISBN 978-80-245_2296-8. str. 23

³¹ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str.13

³² Tamtéž str. 55

obavu, neboť může mít za následek škody různého rozsahu, včetně těch nevratných.³³

Pojem riziko

Riziko je „pravděpodobnost, že dojde ke škodlivé události, ztrátě, jež postihne určité cíle. Jinými slovy, riziko je možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, jež se liší od toho, co si přejeme“.³⁴

2.2 Vybrané bezpečnostní hrozby

Mezi potenciální hrozby, které mohou poškodit bezpečnost České republiky, lze zařadit i takové, které sice nepředstavují přímé nebezpečí pro ni samotnou, ale mohou ohrozit bezpečnost jejích aliančních partnerů. Mezi tyto hrozby patří:

1. Terorismus

Stále přetrvávající je vysoká hrozba terorismu mající za cíl dosáhnout svých politických cílů pomocí zavraždění a teroru. Významným rysem této hrozby je přítomnost transnacionálních sítí, které se skládají z volně propojených jedinců nebo seskupení, kteří sdílejí přesvědčení a prostředky, ačkoliv nemají jednotné velení. Jev tzv. zahraničních válečníků představuje stále větší bezpečnostní riziko. Tito válečníci jsou schopni přímo ohrozit lidské bytí, ale i státní zařízení.³⁵ Ačkoli je islámský terorismus v evropském kontextu považován za jednu z nejzávažnějších forem terorismu, je důležité si uvědomit, že existují i jiné druhy terorismu s odlišnými motivacemi a častějším výskytem. Současným problémem jsou například útoky, které jsou organizovány ruskými zpravodajskými službami a mají charakter teroristických akcí, jež cílí na specifické osoby nebo klíčové cíle v zemích, které jsou členy NATO a EU. I přes rozdílné úrovně rizika teroristických

---

³³ EICHLER, Jan. *Evropská bezpečnost 30 let po skončení studené války*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2019. ISBN 978-80-245_2296-8. str. 23-24

³⁴ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str. 56

³⁵ *Modul - B: zajišťování obrany státu*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-066-8. str. 8

útoků, představuje terorismus trvalou hrozbu i pro země, jako je Česká republika, které se zdají být stabilní a bezpečné.³⁶

2. Agresivní politika Ruska

Ruská federace je jediným státem na světě, který neustále rozšiřuje své území i počet občanů s ruským pasem. Jejich násilná zahraniční politika měla za následek anexi Krymu, což vyvolalo konflikt na východní Ukrajině, který trvá dodnes.³⁷ Válka na Ukrajině je nyní pro Evropskou unii a její členské státy druhou nejvýznamnější bezpečnostní hrozbou. Válka, která tam vypukla v březnu 2014, se stala nejvíce sledovaným konfliktem v Evropě od poloviny 90. let.³⁸ Rusko v současnosti prosazuje své bezpečnostní zájmy způsoby, které představují riziko pro mezinárodní mír a stabilitu. Mezi tyto aktivity řadíme kybernetické útoky, útoky na kritickou infrastrukturu, a dokonce i teroristické činy. Tato politika poškozuje nejen Česko, ale i další státy.³⁹

3. Šíření zbraní hromadného ničení

Někteří aktéři, včetně státních i nestátních, se snaží získat zbraně, které slouží k masovému ničení, a vybavení k přepravě této výbušné síly, což by mohlo mít závažné dopady na bezpečnost v euroatlantickém regionu.⁴⁰ Tyto zbraně jsou schopné způsobit obrovské ztráty a jejich použití by mohlo vést k destabilizaci celých regionů, a dokonce ke světové válce.

4. Hybridní hrozby

Hybridní působení je aktivita, kterou provádějí státní nebo nestátní aktéři, s cílem poškodit demokratický stát a společnost. Tato aktivita může být buď viditelná, nebo skrytá. Pro dosažení svých cílů používají původci hybridního

---

³⁶ KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO a Jaromír ZŮNA. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: CEVRO Institut (vysoká škola), 2022. ISBN 978-80-87125-35-9. str.107-108

³⁷ Tamtéž str. 101

³⁸ EICHLER, Jan. *Evropská bezpečnost 30 let po skončení studené války*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2019. ISBN 978-80-245_2296-8. str. 46

³⁹ KARAFFA, Vladimír, Martin HRINKO a Jaromír ZŮNA. *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*. Praha: CEVRO Institut (vysoká škola), 2022. ISBN 978-80-87125-35-9. str. 101

⁴⁰ *Modul - B: zajišťování obrany státu*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-066-8. str. 8

působení různé prostředky a způsoby, jako jsou například informační technologie a média, skrze které vedou propagandistické kampaně. Jejich cílem je narušit fungování demokratických institucí, procesy právního státu a vnitřní bezpečnost.⁴¹ Bezpečnost České republiky by mohla být ohrožena, například, pokud by došlo k otevřenému nebo skrytému použití ozbrojeného násilí. Dále může dojít k ohrožení bezpečnosti zpravodajskými službami nebo speciálními jednotkami jiných států.⁴²

---

⁴¹ *Národní strategie pro čelení hybridnímu působení: National strategy for countering hybrid interference.* Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHU Praha, 2021. ISBN 9788072788279. str. 3-4

⁴² Tamtéž str. 6

3 Speciální jednotky

Speciální jednotky jsou obvykle poměrně malé vojenské nebo policejní týmy, které plní specifické úkoly, jež se výrazně liší od tradičních činností a operací prováděných policií a armádou. Mezi tyto specifické úkoly patří například různé protiteroristické operace, záchranné mise, rizikové zásahy, průzkum, ničení strategických cílů a další. Speciální jednotky jsou vybaveny tím nejmodernějším vybavením a jejich členové procházejí specifickým výcvikem, který je klíčový pro plnění jejich náročných úkolů. Během výcviku se učí různé specializované dovednosti, které jsou potřebné pro řešení konkrétních situací, jimž mohou být tyto jednotky vystaveny. Charakteristické je pro tyto jednotky také náročné výběrové řízení, kterým projdou pouze ti nejlepší jedinci, kteří mají výborný zdravotní stav a mimořádnou fyzickou a psychickou odolnost.

3.1 Definice a základní rozdělení speciálních jednotek

Existuje mnoho různých typů speciálních jednotek, a proto není možné stanovit jednotnou definici tohoto pojmu. V současné době máme několik speciálních jednotek, které můžeme rozdělit na policejní, vojenské, ale i polovojenské.⁴³

Pro policejní speciální jednotky využívá Evropská unie výraz *special intervention unit* neboli v překladu *zvláštní zásahová jednotka*. Tento pojem byl definován na základě rozhodnutí Rady 2008/617/SVV ze dne 23. června o zlepšení spolupráce mezi zvláštními zásahovými jednotkami členských států Evropské unie v krizových situacích. Definice tohoto pojmu je „*jakýkoli donucovací orgán členského státu, jehož úkolem je zvládání krizových situací*“.⁴⁴ Pojem "krizová situace" je vyložen následovně: „*jakékoli situace, v souvislosti se kterými mají příslušné orgány členského státu rozumné důvody se domnívat, že se jedná o trestný čin, jenž závažným způsobem přímo fyzicky ohrožuje osoby,*

---

⁴³ NEILLANDS, Robin. *V bojové zóně: [speciální jednotky od roku 1945]*. Praha: Deus, 2001. ISBN 80-86215-29-6. str. 10-11

⁴⁴ *Council Decision 2008/617/JHA: on the improvement of cooperation between the special intervention units of the Member States of the European Union in crisis situations* [online]. In: 2008 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: https://eclan.eu/files/attachments/.1721/CELEX_32008D0617_EN_TXT.pdf

majetek, infrastrukturu nebo orgány v tomto členském státě, a to zejména situace uvedené v čl. 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (1)".⁴⁵

Pro vojenské speciální jednotky využívá Severoatlantická aliance pojem *special operations forces* neboli *síly pro speciální operace*, jež byl definován konkrétně ve Slovníku současných politických a vojenských pojmů NATO-Rusko. Daný dokument se týkal snah o vytvoření rámce pro konzultace a spolupráci mezi NATO a Ruskem. Přesný význam onoho pojmu zní v překladu *strategické útvary a jednotky ozbrojených sil*, jejichž úkolem je provádět sabotáže, průzkumné, podvrtné a jiné speciální operace na území cizích států. V době války mohou být pověřeny rovněž úkoly, jako je shromažďování zpravodajských informací, obsazování nebo ničení klíčových zařízení, vedení psychologických operací či organizace povstání v týlu nepřítele.⁴⁶

3.2 Historie speciálních jednotek

Již od počátku dějin válčení hrají speciální jednotky důležitou roli, jelikož byly využívány v situacích, kdy bylo žádoucí rychle a efektivně zlikvidovat nepřítele nebo provést sabotáž. Nasazení velkých armádních jednotek by totiž v těchto případech nemuselo být natolik účinné, a proto začaly vznikat malé speciálně vycvičené týmy, které měly být při plnění těchto speciálních úkolů úspěšné.⁴⁷

Historie těch nejstarších speciálních jednotek sahá až do doby starověkého Řecka, kdy se považovaly za první členy speciálních jednotek těžkooděnci, známí též jako hoplité. Příběhy o speciálních jednotkách lze nalézt též v Bibli, kdy ve Starém zákoně král David posílá své muže, aby útočili na Filištíny.⁴⁸

---

⁴⁵ *Rozhodnutí Rady č. 2008/617/SVV ze dne 23. června 2008: O zlepšení spolupráce mezi zvláštními zásahovými jednotkami členských států Evropské unie v krizových situacích* [online]. 2008 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32008D0617>

⁴⁶ *NATO: NATO-Russia Glossary of Contemporary Political and Military Terms* [online]. 2001 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.nato.int/docu/glossary/eng/15-main.pdf>

⁴⁷ *Historie speciálních sil: Úvod. Special Warfare: Tam, kde ostatní končí* [online]. 2009 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <http://www.specwar.info/specialni-sily/historie.php>

⁴⁸ NEILLANDS, Robin. *V bojové zóně: [speciální jednotky od roku 1945]*. Praha: Deus, 2001. ISBN 80-86215-29-6. str. 10-11

Nicméně, za první skutečné speciální síly můžeme považovat až italskou speciální jednotku Arditi, která vznikla během první světové války. Tato jednotka měla za úkol především narušovat obranu nepřátelských sil. Jednotka byla takticky vycvičena, měla nejmodernější výzbroj a také uniformy odlišné od ostatních vojáků. Nebyla to tedy běžná pěchotní jednotka, nýbrž oddělená speciální bojová skupina.⁴⁹

Během druhé světové války vzniklo rovněž několik speciálních jednotek. Již v roce 1940 bylo vyslyšeno volání Winstona Churchilla a vzniklo britské Army Commandos. Jednotka speciálně vycvičených bojovníků loveckých kvalit měla být schopna na nepřátelském pobřeží rozpoutat hrůzu. Další jednotka, která vznikla během druhé světové války, a stojí za zmínku, je jednotka Rangers, kterou vytvořily Spojené státy po vzoru Commandos.

Speciální jednotky se začaly stávat významnějšími především během druhé poloviny 20.století a ve 21.století, jelikož vlády zjistily, že je někdy lepší použít menší speciální týmy k dosažení cíle, než politicky kontroverzní konvenční vojenské síly, které by mohly být vnímány provokativně a mohlo by tak docházet k mezinárodnímu napětí.⁵⁰

Speciální jednotky začaly vznikat i u policie, a to v důsledku nárůstu terorismu. Nárůst teroristických útoků vyžadoval efektivní speciální jednotky, které by byly schopny účinně bojovat proti tomuto negativnímu společenskému jevu. Klíčová událost, která ukázala na jejich důležitost, se stala v roce 1972 na olympijských hrách v Mnichově. Při těchto letních olympijských hrách došlo k teroristickému útoku. Teroristická skupina Černé září unesla několik izraelských atletů a záchranná operace policie Německé spolkové republiky absencí speciální jednotky dopadla tragicky a vedla k úmrtí 11 Izraelců. Tento teroristický útok byl nejen pro Německou spolkovou republiku, ale i pro spoustu dalších států, dostatečným důvodem pro založení speciálních policejních protiteroristických jednotek. Jako první speciální protiteroristickou jednotku založila Spolková republika Německo, a to tři dny po tragických olympijských hrách, jež nesla název

---

⁴⁹ Historie speciálních sil: První světová válka. *Special Warfare: Tam, kde ostatní končí* [online]. 2009 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <http://www.specwar.info/specialni-sily/historie.php>

⁵⁰ Tamtéž

Skupina pohraniční stráže 9 neboli Grenzschutzgruppe 9.⁵¹ Plynutím času se výcvik, vybavení a struktura jednotek měnila, avšak úloha zůstala nezměněná.⁵²

3.3 Speciální operace

Speciální operace jsou složité akce, které vyžadují speciální výcvik, vybavení a taktiku. Tyto operace se obvykle provádějí v nepřátelských, nebo politicky citlivých prostředích. Speciální operace dále charakterizují tyto vlastnosti – vysoké riziko, časová citlivost, tajná nebo skrytá povaha a další.⁵³

Dle terminologického slovníku NATO (AAP-06) jsou speciální operace definovány jako „vojenské činnosti prováděné speciálně určenými, organizovanými, vycvičenými a vybavenými silami, které používají odlišné techniky a způsoby činnosti“.⁵⁴

Speciální jednotky mají za úkol plnit několik zásadních činností a úkolů, které jsou popsány v různých doktrínách, jako například v publikaci Joint Publication 3-05 od amerického ministerstva obrany nebo v doktrínách NATO, jako například Allied Joint Publication AJP-3.5 for Special Operations.

K těm nejvýznamnějším patří například:

- **Přímé akce:** Jsou krátkodobé a omezené ofenzivní činnosti, prováděné jako speciální operace v nepřátelském nebo politicky citlivém prostředí. Tyto druhy operací obvykle zahrnují útoky na klíčové cíle, zadržení určitých osob nebo materiálů, ničení nebo zneškodňování nepřátelského vybavení.

---

⁵¹ KOVÁŘ, Milan. *Terorismus*. Praha: Police History, 2007. ISBN 978-80-86477-00-8. str. 136

⁵² NEILLANDS, Robin. *V bojové zóně: [speciální jednotky od roku 1945]*. Praha: Deus, 2001. ISBN 80-86215-29-6. str. 10-11

⁵³ *Special Operations: Joint Publication 3-05* [online]. 2014 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: https://irp.fas.org/doddir/dod/jp3_05.pdf

⁵⁴ *SLOVNÍK NATO S TERMÍNY A DEFINICEMI: AAP-06. : Pojmy*[online]. 2021 [cit. 2022-12-11]. Dostupné z: <https://oos.army.cz/sites/oos.army.cz/files/dokumenty/zakladni-stranka/aap-06-2021-cze.pdf>

- Protiteroristické operace zahrnují opatření a akce směřující k neutralizaci teroristů a jejich organizací, aby nemohly používat nelegální násilí k vydírání vlád nebo společností za účelem prosazování svých cílů.
- Speciální průzkum zahrnuje tajné a skryté průzkumné a pozorovací akce, které mají za úkol získávat nebo ověřovat informace, jež jsou strategicky nebo operačně významné.
- Mezi další operace patří: zahraniční humanitární pomoc, obrana zahraničního vnitřního prostoru, záchrana rukojmích, zabraňování šíření zbraní hromadného ničení a další.⁵⁵

---

⁵⁵ *Special Operations: Joint Publication 3-05* [online]. 2014 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: https://irp.fas.org/doddir/dod/jp3_05.pdf

4 Útvar rychlého nasazení a 601. skupina speciálních sil jako nástroj eliminace případných bezpečnostních hrozeb

V České republice je třeba vyzdvihnout především dva útvary, které patří k těm nejlepším jednotkám, a to nejenom v České republice, ale i ve světě. Jsou to vysoce specializované útvary, které plní ty nejnáročnější a nejnebezpečnější úkoly a mají za sebou mnoho úspěšných zákroků a operací. Jedná se o policejní Útvar rychlého nasazení a vojenský útvar 601. skupina speciálních sil.

4.1 Útvar rychlého nasazení

Je specializovanou policejní jednotkou a je znám také pod zkratkami ÚRN nebo URNA, jak již bylo výše řečeno. Hlavním úkolem tohoto útvaru je boj proti terorismu, ale plní také řadu dalších důležitých úkolů.⁵⁶ O určitém nasazení jednotky a jejích zdrojích rozhoduje ředitel útvaru. V případě jeho absence, odpovědný důstojník přijímá rozhodnutí a okamžitě informuje ředitele útvaru. Další osoba, která musí být co nejdříve informována o nasazení útvaru, je náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování.⁵⁷

Umístění této jednotky je v současné době v bývalých kasárnách na Zbraslavi v Praze 5, kde s ní sídlí i další policejní útvary.⁵⁸

4.1.1 Historie

Rok 1977 lze považovat za počátek Útvaru rychlého nasazení, jelikož v této době začalo mnoho států budovat speciální jednotky. Stalo se tak v reakci na vlnu terorismu, která vyvrcholila teroristickým útokem na Letních olympijských hrách v Mnichově. Ani tehdejší Československo nezůstalo výjimkou a reagovalo založením krajských pořádkových jednotek SNB, které byly určeny pro boj proti teroristickým skupinám. I když byli členové těchto jednotek vybráni na základě

---

⁵⁶ *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9. str. 58

⁵⁷ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6. str. 8-9

⁵⁸ BŘEŠŤÁK, Ivan. *Náš REGION: Protiteroristické komando URNA: Celkem 6 členů muselo kvůli Covidu-19 do karantény* [online]. 13.7.2020 [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <https://nasregion.cz/protiteroristicke-komando-urna-celkem-6-clenu-muselo-kvuli-covidu-19-do-karanteny-178132/>

svých střeleckých a fyzických schopností, nebyli však vázáni k jednotce trvale, jelikož stále plnili své služební povinnosti. Protože se tento systém ukázal jako neúčinný, bylo rozhodnuto zřídit speciální jednotku určenou k boji proti terorismu.

Nově vzniklá speciální jednotka nesla původně název Útvar zvláštního určení a vznikla v roce 1981, jejím nadřízeným orgánem byla XIV. správa SNB. Útvar byl původně složen ze třiceti vojáků hradní stráže. První zákrok tohoto nově vzniklého útvaru proběhl v obci Strašice u Rokycan, kde se střelmistr spolu se svým synem zabarikádoval v domě. Jednotka se bohužel k zákroku nedostala, jelikož nesmyslné jednání šéfa okresního oddělení spolu s dalšími podřízenými vystresovalo zabarikádovaného muže natolik, že oba vyhodil do povětří. Neúspěšný zákrok ve Strašicích ukázal, že se jednotka musí do budoucna vyhnout jakémukoliv amatérismu, dále poukázal i na to, že vojáci základní služby nemají patřičné dovednosti a vlastnosti. Bylo tedy rozhodnuto, že noví příslušníci budou vybráni z Českého a Slovenského pohotovostního pluku.

Nová etapa rozvoje této jednotky nastala až v roce 1989. Vznik federálního policejního sboru znamenal pro jednotku změnu názvu na Službu rychlého nasazení. Do struktur Policie ČR se ale jednotka dostala až po rozdělení České a Slovenské federativní republiky (ČSFR) v roce 1993. Současný název Útvar rychlého nasazení jednotka získala až o rok později, kdy se objevil v zákonném výčtu.⁵⁹

4.1.2 Struktura

Útvar je členěn na odbor organizační, odbor rychlého nasazení (ORN) a odbor speciálních služeb (OSS).

Odbor rychlého nasazení zabezpečuje připravenost a akceschopnost útvaru, odpovídá tedy za celý výcvik a přípravu bojovníků při policejních akcích a opatřeních. ORN je tvořen výcvikovým centrem a čtyřmi odděleními. Odbor zajišťuje a provádí přípravu střeleckou, tělesnou, odborně bezpečnostní a speciální. K přípravě policistů připravuje také odborné metodické pokyny, vypracovává zásahovou dokumentaci, podílí se na testování nových technických prostředků a vytváří k nim doporučení pro jejich používání. K dalším činnostem,

---

⁵⁹ ŠTEINBACH, Miroslav. *Čtvrtstoletí Policie České republiky: 25 let Policie České republiky 1991-2016*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-260-9597-2. str. 45

kteřé odbor zajiřtřuje, patřĩ i organizace odbornřých řkolenĩ, metodickř cvĩčení a cvĩčení s přĩsluřnĩky zahraničních bezpečnostnĩch sborů, jeř je zaměřeně na provedenĩ zřkroku a jeho taktiku.

Obor speciřlnĩch sluřeb se sklřdř z přĩsluřnĩků, kteřé majĩ urřitou specializaci. Patřĩ sem pyrotechnici, odstřelovači, potřpěči, spojaři, vyjednřvači, řidiči a analytici.

Organizační odbor tvořĩ kancelřřřtĩ pracovníci a advokřtĩ. Tento odbor zabezpečuje organizační, materiřlnĩ a personřlnĩ zřzemĩ.⁶⁰

4.1.2.1 Struktura pohotovostnĩ jednotky

URN mř pro přĩpadně nasazenĩ přĩpravenou pohotovostnĩ jednotku, kteřou tvořĩ 9 bojovnĩků s různřmi specializacemi. Jednř se o vyjednřvače, pyrotechnika, analytika, spojaře, řidiče, velitele, zřstupce velitele a dva odstřelovače. Jednotka je v pohotovosti 24 hodin denně.⁶¹

4.1.3 Űkoly

Űtvar mř na starosti několik důleřitřch Űkolů. Ačkoli v jsou jeho primřrnĩ nřplnĩ zřsahy na Űzemĩ ČR, jsou vycvičení k plněnĩ Űkolů i na Űzemĩ jiněho střtu. Mezi nejdůleřitěřřmi Űkoly patřĩ ozbrojeně akce proti teroristům, pachatelům organizovaněho zločinu a tēm, kteřĩ se dopustili zřvařnřch trestnřch činů. Űtvar je takě odpovědnř zř zřkroky přĩ Űnosech dopravnĩch přĩstředků a osob. V kařděm z vřše uvedenřch přĩpadů mř Űtvar zř Űkol primřrně zajistit pachatele.⁶² V rřmci svřch Űkolů Űtvar mimo jině poskytuje ochranu přĩ přěpravě zřsilek a VIP osob. V těto souvislosti provřdĩ ochranu českřch zastupitelskřch Űradů v situacĩch, kdy je to nutně kvůli bezpečnostnĩ situaci.⁶³ Jednotka mimo jině poskytuje podporu jinřm policejnĩm Űtvarům, jako je napřĩklad Nřrodnĩ centřrřla

---

⁶⁰ STEHLĩK, Eduard. *URNA: 30 let policejnĩ protiteroristickě jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6. str. 22-23

⁶¹ Tamtěř str. 22-23

⁶² *Police Āeskě republiky: ŰTVAR RYCHLĚHO NASAZENĩ* [online]. [cit. 2022-11-11]. Dostupně z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>

⁶³ *ŰTVAR RYCHLĚHO NASAZENĩ: Āinnosti Űtvaru. ŰTVAR RYCHLĚHO NASAZENĩ POLICIE ĀR – FAN STRřNKY* [online]. [cit. 2023-01-19]. Dostupně z: <http://www.uma.tode.cz/vycvik/>

proti organizovanému zločinu. Tento útvar může požádat o pomoc jednotky, například se zadržením pachatele.⁶⁴

4.1.4 Výběrové řízení

Aby se jedinec mohl stát členem ÚRN, musí nejdříve splnit základní podmínky pro účast na výběrovém řízení. Pokud tyto podmínky nesplní, nemůže se účastnit výběrového řízení a tím pádem také nemůže sloužit v tomto speciálním útvaru.

Základní požadavek se vztahuje na stupeň dosaženého vzdělání. Uchazeč musí být alespoň absolventem SŠ s maturitou. Dále se požaduje, aby jeho služební poměr trval nejméně 5 let. Pokud je žadatelova délka kratší, může se i přesto zúčastnit výběrového řízení, má-li ukončené studium na VŠ. Kromě toho musí mít oprávnění k utajovaným informacím a tedy stupeň utajení - Vyhrazené.⁶⁵ Minimální věková hranice je stanovena na 23 let. Kromě toho je také důležitý výborný zdravotní stav a tělesná zdatnost. V neposlední řadě je požadováno vlastnictví řidičského průkazu skupiny „B“. Uchazeč též musí být plavcem.⁶⁶ V případě, že čekatel splní všechna kritéria, stane se účastníkem výběrového řízení, jež se skládá ze tří kol.

V prvním kole čeká uchazeče zpočátku souhrnné vyšetření od lékaře. Cílem tohoto lékařského vyšetření je určit, jestli je účastník schopen zvládat fyzickou zátěž, která je velmi náročná. Poté uchazeč podstoupí zkoušku fyzické zdatnosti, která se skládá z běhu na 60 a 5000 metrů, dále bude uchazeč muset zdolat 3 kolovou překážkovou dráhu, uplavat 400 metrů a vylézt na laně do výšky 4,5 metru. Tyto aktivity budou doplňovány kliky, dřepy a přitahy na hrazdě. Uchazeč získává body za splnění všech úkolů. Pokud získá v každé disciplíně alespoň jeden bod a ve výsledném součtu všech disciplín nasbírá nejméně 35 bodů, uspěje v této části a postoupí do třetího kola. Nejdůležitější a také

---

⁶⁴ ZILVAR, Jan. Útvar rychlého nasazení je tu přes 40 let: velký rozhovor s bývalým šéfinstruktořem URNA. *CZDEFENCE*[online]. 17.10.2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-je-tu-pres-40-let>

⁶⁵ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6. str. 16

⁶⁶ Útvar rychlého nasazení: Výběr uchazečů o službu v Útvaru rychlého nasazení. *Policie ČR* [online]. [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyber-uchazecu-o-sluzbu-v-utvaru-rychleho-nasazeni.aspx>

nejnáročnější je poslední část prvního kola. Tato část je považována za jakési „síto“, jelikož se v něm pečlivě zjišťují psychologické předpoklady uchazeče, a to různými psychodiagnostickými metodami. Kvalita a stabilita útvaru vychází právě z tohoto vyšetření, kterým projdou pouze vhodní uchazeči pro práci v této jednotce. Samotné psychologické vyšetření trvá až 8 hodin a sledují se při něm interpersonální předpoklady a další výkonové, osobnostní či interní kritéria. Od uchazeče se vyžaduje psychická zdravotnost a absence sklonů k trestné činnosti. V této jednotce se klade důraz na týmovou spolupráci, proto se pozorně sledují interpersonální předpoklady, hodnoty a sociální adaptabilita. Nesmírně důležitá je schopnost uchazeče vyrovnávat se s různými životními situacemi.

4.1.4.1 Sedmidenní test odolnosti

Další kolo tvoří sedmidenní test odolnosti, kterého se může zúčastnit uchazeč v případě, že projde prvním kolem, a tedy i náročným psychologickým vyšetřením. Laicky se tomuto sedmidennímu testu říká „pekelný týden“. Tento název je výstižným pojmenováním onoho hlubokého testu. V rámci tohoto kola bude ověřen nejen psychický a fyzický stav zájemců, ale také jejich morální hodnoty a chování v náročných situacích. Během celého týdne budou účastníci podrobena pečlivému dohledu psychologů, zkušených policistů a instruktorů ÚRN. Kdo je schopen jednat v kritických situacích, v časovém stresu, při únavě a vyčerpání nebo jaká je motivace a odhodlanost jedince pracovat pro tento elitní útvar, to vše se v tomto týdnu dá poznat. Aby tyto předpoklady vyšly na povrch, jsou účastníci vystaveni extrémním podmínkám, kdy jim chybí spánek a jídlo, a zároveň jsou zapojeni do úkolů, které vyžadují manuální zručnost, vytrvalost, sílu a další schopnosti.

Závěrečná etapa výběrového řízení se skládá z pohovoru mezi výběrovou komisí ÚRN a uchazečem. Před závěrečným pohovorem si komise prostuduje výsledky a další potřebné materiály. Psychologové a instruktoři, kteří sledovali celý průběh výběrového řízení, sdělí svůj názor komisi, která je vyslechne a následně rozhodne.⁶⁷

---

⁶⁷ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6. str. 22-23

4.1.4.2 Vstupní kurz

V okamžiku, kdy uchazeč úspěšně absolvuje výběrové řízení, stává se takzvaně bojovníkem a čeká ho nejprve vstupní kurz, jehož délka je individuální a není striktně určená; rozhodující jsou vždy schopnosti nováčků. Nováček se nejprve musí seznámit s teoretickými znalostmi a poté se věnovat základním praktickým cvičením. Praktická část kurzu zahrnuje například úpolové sporty a střelbu. Seznámí se s různými módy, s nimiž útvar pracuje, ke kterým patří šedý při akci v civilním oděvu, zelený při operacích v otevřeném terénu a stěžejní, jehož součástí je oděv černý. Nováček je po vstupním kurzu zařazen do oddělení, kde probíhá jeho další výcvik a formování, aby byl schopen co nejdříve nastoupit do ostrých akcí.⁶⁸

4.1.5 Výcvik

Výcvik útvaru je velmi specifický, rozděluje se na jednotlivé typy přípravy, tematické celky, učební otázky a cvičení, poněvadž jednotka plní náročné služební úkoly v zahraničních operacích, v boji proti zvláště závažné trestné činnosti a terorismu. Služební příprava příslušníků je koncipována tak, aby odpovídala současným trendům a podmínkám. Koncepce výcviku se z tohoto důvodu neustále přizpůsobuje a vyvíjí.

Výcvik příslušníka speciálního útvaru tvoří jednak praktický výcvik, ale i teoretické přednášky, kurzy a jiná soustředění. Výcvik je rozdělen na přípravy hlavní a podpůrné. Mezi přípravy hlavní patří střelecký, fyzický a taktický výcvik. Co se týče příprav podpůrných, zařadit bychom mezi ně mohli například přípravy zdravotní, výsadekové či psychologické. Nicméně další postupy, jako je například ochrana významných osob, umění skrytého přiblížení či boj v terénu, jsou rovněž klíčové a jsou tak též důkladně cvičeny.

Ovšem výcvik příslušníka ÚRN zahrnuje taktéž různorodé doplňkové kurzy či aktivity, z nichž bychom měli vyzdvihnout především lezení po skalách, alpské lyžování, nebo dokonce maskování, třebaže je potřeba zdůraznit, že probíhají zpravidla mimo útvar a mnohdy se využívají k jejich realizaci i výcviková střediska Armády ČR či Hasičského záchranného sboru.

---

⁶⁸ Tamtéž str. 20

Základem úspěšné akce, respektive zákroku, je tedy výcvik. Bojovníci musí znát vše a důsledkem toho provádějí každodenní cvičení a drilování různých simulovaných zákroků. Výcvik je koncipován tak, aby každý příslušník uměl především skvěle střílet, znal taktiku zákroku a sebeobranu. Musí být schopen plnit úkoly v jakékoliv výzbroji, výstroji nebo jakémkoliv prostředí. Klasický den bojovníka tohoto útvaru začíná brzy ráno, na schůzce, kde mu vedoucí sdělí program podle výcvikového plánu, ovšem někdy může dojít i k nepředvídatelné policejní akci či zákroku. V případě, že není naplánován žádný zásah či policejní akce, připraví si bojovníci výstroj a odjíždějí na výcvikovou základnu, kde dopoledne stráví střeleckou nebo taktickou přípravou. Odpolední zaměstnání je poté věnováno doplňkovým cvičením, jako je například práce ve výškách.⁶⁹

4.1.5.1 Taktická příprava

Během výcviku se věnuje ÚRN v největší míře taktické přípravě, jež je jednou z hlavních částí výcviku příslušníka Útvaru rychlého nasazení. Je nutno též poznamenat, že je rozdělena do několika tematických bloků a to jednak dle jedinců, proti kterým bude zásah veden, a také dle prostranství, ve kterém bude zákrok prováděn. Nejčastějšími objekty, v nichž tato příprava probíhá, jsou zejména různé domy, nicméně zákrok se běžně provádí i ve vozidlech a dalších dopravních prostředcích. Taktická příprava se rozlišuje i podle vybavení, které budou příslušníci jednotky při zásahu používat. V některých situacích mohou zasahovat například v civilním oděvu, to znamená, že musí použít specifickou výstroj a k tomu patřičnou výzbroj.

Při samotném taktickém výcviku se nejvíce času věnuje zásahu v budově, jelikož zasahující jednotka mnohdy neví, jak bude konkrétní budova přesně vypadat, kolik času jí zabere postup budovou, než se dostane k pachateli a hlavně jaké nástrahy jí budou při postupu čekat. Z těchto důvodů je zásah v budově tím nejkomplicovanějším.

Cílem taktické přípravy je nejen zdokonalit příslušníky ÚRN v taktických postupech, ale i rozvíjet jejich dovednosti rychle a okamžitě reagovat v nejrůznějších typech podmínek. Nezbytnou roli v taktických postupech tedy

---

⁶⁹ Tamtéž str. 22-23

mimo jiné hraje samotná příprava zákroku, výzbroje a výstroje, plánování, vyhodnocování či přeprava na určité místo. Je rovněž zásadní, aby výcvik probíhal v nejtěžších podmínkách (v tzv. bojovém módu), neboť je vskutku důležité, aby se cvičení co nejvíce podobalo skutečným situacím, s nimiž se můžeme setkat v běžném životě.

Vzhledem k tomu, že se metody a prostředky pachatelů trestné činnosti a teroristů neustále vyvíjí a mění, je třeba, aby byl útvar schopen reagovat na jakoukoliv situaci, která může nastat, a proto se při výcviku podmínky neustále mění, opakují a zdokonalují. Týmová práce poté spolu s neustálým opakováním různých taktických postupů vytváří silný předpoklad úspěšného zákroku.⁷⁰

4.1.5.2 Střelecká příprava

Základem střeleckého výcviku ÚRN je v první řadě zvládnutí základních návyků, kterým se učí bez výjimek každý nováček, poněvadž ve velké míře ovlivňují jeho pozdější střelecké výsledky. Primárně se jedná o korektní postavení těla, pozici a rytmus dýchání a také stabilní úchop zbraně, míření a správné zacházení s kohoutkem během výstřelu. Během první etapy tréninku střelby se klade důraz na bezpečnou manipulaci se zbraní, což zahrnuje řadu aspektů, jako je například správné vytahování zbraně, manipulace s náboji a řešení potenciálních problémů s ní spojených.

Druhá fáze přípravy se soustředí především na zlepšení její přesnosti a rychlosti. Následně se cvičí bojová střelba, jež musí být v souladu s taktikou a skládá se ze střelby na více terčů mnoha různými způsoby, jako například vedle sebe nebo nad sebou. Cílem onoho výcviku ÚRN je, aby se střelby v co největší míře podobaly reálným situacím, a proto se cvičí též střelba za pohybu, z jedoucího automobilu aj.

Ve třetí části výcviku se bojová střelba odehrává již s kompletní výbavou, čímž je myšlen speciální oblek, ochranná vesta, helma, pevné boty a mnoho dalšího z výstroje. Při výcviku se užívají též nejrůznější předměty, které zlepšují podmínky střelby v situacích, kdy je například horší viditelnost, jako jsou laserové zařízení, baterka nebo přístroje pro noční vidění.

---

⁷⁰ Tamtéž str. 28-31

Vzhledem k tomu, že příslušníci ÚRN plní mnohdy vskutku náročné úkoly proti nebezpečným pachatelům, musí být připraveni používat střelné zbraně profesionálně a bez chyb. Výcviku se příslušníci opravdu věnují, o čemž svědčí též výsledky ze střeleckých soutěží, a to i na mezinárodní úrovni.⁷¹

4.1.5.3 Zdravotní příprava

Nezbytnou součástí výcviku je rovněž zdravotní příprava, neboť během akcí dochází často ke zraněním, jež mohou být způsobené, ať už ze strany zasahujících příslušníků, či ze strany pachatelů, například střelnou zbraní. První pomoc a následný transport raněných tak musí být schopen poskytnout každý člen útvaru; jedná se o primární cíl výcviku. Taktika při poskytování zdravotnické pomoci se odvíjí od povahy samotného zákroku, nicméně přednost mají vždy rukojmí.

Příslušníci výcviku se učí používat přidělený materiál a poskytovat kardiopulmonální resuscitaci, ale také rozeznávat druhy ran či závažnost jednotlivých poranění. Daný výcvik by se neobešel ani bez trénování ošetření, například úrazu hlavy, hemostázy či zlomenin.

Zdravotní příprava se učí tak, aby byl jedinec schopen poskytnout první pomoc jak v průběhu policejní akce, tak i v civilním prostředí či při zahraničních operacích. Při působení v zahraničních operacích jsou příslušníci navíc vybaveni různými pomůckami, ke kterým patří kartičky s obrázkovou přílohou různých typů zranění a jejich léčení. Dále paramedici používají třídící kartu, díky které mohou jednoduše zhodnotit stav zraněného. Nesmí chybět také slovník lékařských pojmů, který je v anglickém jazyce pro případ, že by zraněný byl předán do evakuačního vrtulníku nebo koaliční nemocnice.⁷²

4.1.5.4 Výsadeková příprava

Podstatnou část výcviku Útvaru rychlého nasazení tvoří podpůrná výsadeková příprava, jež je do výcviku jednotek tohoto typu zařazována od samých

---

⁷¹ Tamtéž str. 42-43

⁷² Tamtéž str. 58-60

počátků, z důvodu jejich předurčení k rychlému nasazení a plnění speciálních úkolů, a to kdykoliv a kdekoliv.

Výsadková příprava je koncipována podobně, jako je tomu u ostatních speciálních jednotek; začínající bojovníci prvně absolvují základní výcvik, v rámci něhož se seznámí s pravidly a technikami provádění seskoků a dalšími teoretickými aspekty výsadkových operací. Po teoretickém výkladu následuje praktický trénink, který začíná učením správného balení padáku a prováděním seskoků z nižších výšek. Výcvik začínajících bojovníků začíná nejprve s padáky, jež se dokážou průběžně automaticky otevřít. Tyto individuální seskoky jsou po získání dostatečných zkušeností nahrazeny seskoky s ručním otevřením.

Aby si bojovníci udrželi svou kvalifikaci výsadkáře, musí každý rok provést předepsaný počet seskoků. Jedinci, kteří chtějí získat specializaci navíc, musí podstoupit dalších minimálně osmdesát různých seskoků a získat při nich hodnocení úspěš.

Během výcviku se provádějí nejrůznější druhy seskoků z odlišných výšek, nicméně mezi primární se řadí seskoky základní, zdokonalovací a cvičné/cvičné bojové, jež se provádí ve výšce od 400 do 4000 metrů; v bojovém nasazení však limity nejsou striktně stanoveny, neboť pokaždé záleží na konkrétních potřebách a možnostech. Je nutno též poznamenat, že policisté z ÚRN vykonávají seskoky na českých padácích.⁷³

4.1.5.5 Práce ve výškách a nad volnou hloubkou

Výcvik příslušníků ÚRN obsahuje též přípravu ve výškách a nad volnou hloubkou. Tato příprava tvoří opět jednu z hlavních příprav, a to z toho důvodu, aby příslušníci při plnění náročných úkolů nebyli nijak limitováni a mohli tak být nasazeni do obtížně přístupných prostorů.

Cílem je bojovníky zdokonalit v základních lanových technikách s prvky technicko-pracovního lezení, jež jim zajistí bezpečné přemístění na těžko přístupná místa. Během výcviku si bojovník osvojí pohyb po hromosvodech, okapových rourách, zevních částech budov, římsách a tak dále. Taktéž se naučí pronikat do budovy skrze okna či balkóny.

---

⁷³ Tamtéž str. 70-75

Cílem výcviku tak rovněž je, aby si bojovník uměl vytvořit onen jistící bod a byl se schopen slanit do konkrétního, předem určeného, prostoru. Bojovníkovy schopnosti by však měly být ještě širší; měl by též dokázat využívat stavby, objekty a další překážky, pomocí nichž bude schopen vylézt na určitou budovu. Nicméně bez dodržení podmínek bezpečnosti se to neobejde. Je možné též využívat vrtulníkovou techniku, jež dokáže záhazovému týmu pomoci dostat se na místa s obtížným přístupem. Během výcviku je třeba také trénovat použití rychlého lana, jež se využívá ve chvíli, kdy vrtulník není schopen provést vysazení nízkého průletu. Použití rychlého lana umožní bojovníkovi snadný a rychlý sestup na místo určení.

Při výcviku, ale i v ostrých akcích, je kladen obrovský důraz na bezpečnost, a proto se využívá pouze certifikované vybavení, které snižuje riziko zranění. Vybavení je navíc pravidelně kontrolováno a vyřazováno při jakémkoliv sebemenším poškození.⁷⁴

4.1.5.6 Tělesná příprava a sebeobrana

Vynikající fyzická kondice je základním předpokladem k plnění náročných úkolů a z toho důvodu se klade v ÚRN velký důraz na fyzickou přípravu, jež zahrnuje mimo jiné různá silová cvičení, kondiční tréninky či nejrůznější druhy cviků, při nichž se využívá vlastní tělo; tedy vše, co způsobuje rozvoj fyzické síly, hbitosti, houževnatosti a mrštnosti. Důležitou součástí tělesné přípravy je také dodržování zdravého životního stylu, jenž je klíčem k udržení dobré kondice a zdraví.

Policisté z ÚRN musejí pravidelně podstupovat lékařské prohlídky, ale také prověrky fyzické výkonnosti, aby se zjistila jejich zdravotní způsobilost a fyzická zdatnost.

Sebeobrana tvoří také velmi důležitou součást výcviku tohoto útvaru. Již od počátku této jednotky byla zařazena do jejího výcviku. V rámci výcviku sebeobrany jsou využívány prvky z několika úpolových sportů, včetně boxu, dále také techniky například z juda a dalších japonských bojových umění. To znamená, že příslušníci jsou vybaveni kombinací bojových umění, což jim poskytuje výhodu, jelikož nejsou

---

⁷⁴ Tamtéž str. 47

tak snadno identifikovatelní pro potenciální pachatele. Výcvik se dělí dle způsobu využití, poněvadž jednotlivé oblasti mají vždy své specifické požadavky. Výcvik sebeobrany je tedy rozdělen na výcvik v plné výbavě, v civilním oblečení a v neposlední řadě při ochraně VIP.⁷⁵

4.1.6 Výzbroj

Příslušníci Útvaru rychlého nasazení využívají zbraně světových kvalit, a jsou proto výborně vyzbrojeni. Pistole Glock 17 a útočná puška Heckler & Koch HK416 či samopal MP7 tvoří běžnou výzbroj bojovníka zásahového týmu. Policisté mají k dispozici i zbraně s větší ráží, kterou je například HK417, Glock26, kulomet Minimi nebo různé vrhače granátů od značky Heckler & Koch.⁷⁶ Útvar využívá i další zbraně vyráběné německou společností Heckler & Koch; jedná se například o samopal MP5 - A5 a SD6 s tlumičem hluku výstřelu. Je nutno podotknout, že se jedná o zbraně, jež byly využívány speciálními jednotkami po celém světě, a proto jsou v současnosti považovány za vskutku legendární. Alternací k HK MP5 A5 je bezpochyby samopal FN 90, který patří do zbraní osobní ochrany. Za zmínku stojí také samopal vzor 58, který je nepostradatelnou součástí útvaru již od jeho počátku. Alternací této zbraně je HK G36K. K uplatnění obou zbraní dochází především při zahraničních operacích. Odstřelovači při své činnosti využívají jednu z nejlepších odstřelovacích pušek, a to SIG SAUER SSG 3000, která byla původně vyrobena pro armádní účely, ovšem v současné době se využívá též u policejních jednotek. Velmi oblíbené jsou také finské odstřelovačky SAKO TRG či ACCURACY INTERNATIONAL AW 97. Tyto zbraně jsou výborné na velké vzdálenosti. Pyrotechnici používají odlišné zbraně a jsou vybaveni brokovnicí Benelli M3T Super 90, která se používá i k prolamování vstupů dveřmi. Příslušníci v rámci své činnosti využívají celou řadu průlomových prostředků. Jedná se například o motorový rozbrus, který slouží k překonávání mříží nebo kovových součástí dveří, dále se využívá páčidlo, sekera, palcát či beranidlo.⁷⁷

---

⁷⁵ Tamtéž str. 53-54

⁷⁶ ZILVAR, Jan. Útvar rychlého nasazení je tu přes 40 let: velký rozhovor s bývalým šéfinstruktořem URNA. *CZDEFENCE* [online]. 17.10.2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-je-tu-pres-40-let>

⁷⁷ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6. str. 110-123

4.2 601.skupina speciálních sil

Teroristické útoky na Spojené státy 11. září 2001 změnilly dosavadní svět. Militantní islamistická organizace Al-Káida provedla sérii koordinovaných teroristických útoků, které měly za následek obrovské ztráty na životech.

Od té doby se začalo na celém světě volat po speciálních jednotkách, jež by byly schopny provádět nekonvenční bojové operace. A právě v tu chvíli mnoho českých občanů zjistilo, že Armáda ČR disponuje utajenou speciální jednotkou tohoto typu, v současné době nesoucí název 601. skupina speciálních sil generála Moravce, neboli 601.skss.⁷⁸

Prostějovská 601. skupina speciálních sil je prvotřídní vojenská jednotka s bohatou historií a velkým množstvím zkušeností z různých operací. Je to jediná jednotka svého druhu v rámci České republiky a vyniká svým charakterem a účelem.⁷⁹ V současné době je útvar přímo podřízen ministru obrany cestou ředitele Vojenského zpravodajství.⁸⁰

Jednotka působí na teritoriu města Prostějov. Byla sem přemístěna v roce 1960 z města Prešov z východního Slovenska.⁸¹

4.2.1 Historie

Vznik této jednotky se datuje do října roku 1952. Historie 601. skupiny speciálních sil přímo navazuje na československé parašutisty, kteří působili během druhé světové války. Tito parašutisté byli vysazováni na okupovaném území Československa ze Západu i z Východu. Historie této jednotky navazuje i na 2. československou paradesantní brigádu SSSR. Jednotka je zároveň přímou

---

⁷⁸ STEHLÍK, Eduard. *Dum spiro spero: 601. skupina speciálních sil generála Moravce*. Mohelnice: Martin Vaňourek ve spolupráci s Jitkou Kejřovou, nakl. V ráji, Praha, 2010. ISBN 978-80-904588-0-2. str. 41

⁷⁹ SPECIÁLNÍ SÍLY AČR: *601. skupina speciálních sil generála Moravce* [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <https://specialnisily.army.cz/601skss>

⁸⁰ MUŽI S ČERVENÝMI BARETY: Kapitoly z dějin a současnosti výsadkových a speciálních jednotek [online]. In: . s. 48 [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/vystavy/barety_gs.pdf

⁸¹ *601. skupina speciálních sil generála Moravce*: Historie vzniku 601. skupiny speciálních sil [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <http://www.601.skss.cz/struktura.html>

pokračovatelkou prvních výsadkových jednotek, které vznikly na našem území po druhé světové válce a to 22. výsadkové brigády a 71. výsadkového praporu.⁸²

4.2.2 Struktura

Struktura této jednotky je rozdělena na dvě části. Část bojová se skládá z bojových a zabezpečovacích jednotek, které mají na starost plnění konkrétních úkolů. Tyto jednotky se dále dělí na střediska specializovaného výcviku, průzkumu, záloh a určení. Druhou část tvoří část nebojová, která je naopak tvořena velitelským štábem a logistikou.⁸³

4.2.2.1 Struktura bojové jednotky

Čtyřčlenné bojové týmy jsou klíčovým stavebním kamenem celé jednotky. Tyto týmy mají výhodu v tom, že jsou samostatné a mohou být v protivníkově oblasti aktivní po dlouhou dobu, což je důležitá schopnost.⁸⁴

Při realizaci specifických úkolů jsou základní bojové jednotky doplněny specialisty. Ty se stávají součástí bojového týmu, až když jim bude přidělen konkrétní úkol k realizaci. Specialisté zahrnují odstřelovače, potápěče, pyrotechniky a další odborníky. Tyto úkoly jsou prováděny malými operativními skupinami, takže každý člen musí plnit alespoň dvě role. Jako příklad si můžeme uvést příslušníka, který mimo svou úlohu zástupce velitele, musí být dále zároveň zdravotníkem skupiny.⁸⁵

4.2.3 Úkoly

Jednotka 601.skss se specializuje na realizaci složitých a náročných operací, které kladou vysoké nároky na složitost, účinnost a přesnost od svých členů, neboť se jedná o operace rizikové, jak z politického, tak i fyzického hlediska. Jejich použití závisí na povaze a typu úkolů, které budou vykonávat. Bojové

---

⁸² STEHLÍK, Eduard. *Dum spiro spero: 601. skupina speciálních sil generála Moravce*. Mohelnice: Martin Vaňourek ve spolupráci s Jitkou Kejřovou, nakl. V ráji, Praha, 2010. ISBN 978-80-904588-0-2. str. 7

⁸³ 601. skupina speciálních sil generála Moravce: *Speciální struktura* [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <http://www.601.skss.cz/struktura.html>

⁸⁴ MUŽI S ČERVENÝMI BARETY: *Kapitoly z dějin a současnosti výsadkových a speciálních jednotek* [online]. In: . s. 48 [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/vystavy/barety_gs.pdf

⁸⁵ Tamtéž

jednotky mohou provádět speciální operace v jakémkoli období konfliktu, ať už během válečného období nebo v období míru. Tato jednotka má také schopnost vykonávat své úkoly v jakýchkoli meteorologických podmínkách a v jakékoli části světa. Z tohoto důvodu je ochrana totožnosti vojáků a jejich rodin v této jednotce velmi důležitá. 601. skupina speciálních sil má významný podíl na udržení bezpečnosti naší země. Úkoly pro speciální síly vycházejí z doktrín NATO, kde jsou univerzálně definovány úkoly pro tyto jednotky. Kromě toho, jsou úkoly také určeny Velitelstvím pro operace.

Mezi úkoly, které tato jednotka realizuje, patří například provádění speciálního průzkumu a rozvědné činnosti, což jsou velmi důležité činnosti pro strategická rozhodnutí a operace.

Dalším úkolem této jednotky je provádět operace s útočným zaměřením, tedy vést ofenzivní bojové akce. Tyto operace mají za cíl například získat informace, materiály nebo osoby. Typické metody pro realizaci těchto úderných operací jsou léčky, přepadení či navádění precizní munice na cíl.

Mezi úkoly, které jednotka vykonává, patří i podpora zájmových stran nebo jejich cílené ovlivňování. Jedním z příkladů výkonu tohoto úkolu je trénování speciálních jednotek afghánských bezpečnostních sil.⁸⁶

K dalším úkolům, které tato jednotka plní patří boj s terorismem, průzkum a záchrana na bojišti a další činnosti stanovené vládou.⁸⁷ Existují tři různé typy speciálních operací, ve kterých může jednotka působit. Může jít o operace na národní úrovni, kde prostředky a síly zůstávají pod kontrolou národního velitelství. Jako příklad lze uvést ochranu zastupitelského úřadu v Kábulu, která byla nařízena na základě rozhodnutí vlády České republiky ze dne 12. října 2009. Dále se může jednat o alianční či koaliční operace, ve kterých jsou ale síly podřízeny NATO/EU a velení je předáno mezinárodnímu vrchnímu veliteli.⁸⁸

---

⁸⁶ 601. skupina speciálních sil generála Moravce: Úkoly 601. skupiny speciálních sil [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <http://www.601.skss.cz/úkoly.html>

⁸⁷ 601. skupina speciálních sil AČR: Úkoly. SPECWAR.info: Tam kde ostatní končí.. [online]. 2009 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <http://www.specwar.info/specialni-sily/ceska-republika/601-skupina-specialnich-sil-acr/>

⁸⁸ 601. skupina speciálních sil generála Moravce: Úkoly 601. skupiny speciálních sil [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <http://www.601.skss.cz/úkoly.html>

4.2.4 Výběrové řízení

Aby se uchazeč stal členem tohoto útvaru, musí splnit nejprve několik obecných podmínek. Přijímací řízení se rozlišuje na tři skupiny a podle toho, kam jedinec směřuje, se odvíjí i jeho následné podmínky. Pro uchazeče, který směřuje do bojové jednotky (skupina A), či do jejích ostatních součástí (skupina B), bude platit následující. Musí mít za sebou alespoň dva aktivně odsloužené roky jako voják z povolání u Armády ČR. Pokud tento požadavek uchazeč nesplňuje, existuje zde jedna možnost, která tento požadavek uzná. Uchazeč by v tomto případě musel být absolventem tříleté vojenské školy. Co se týče požadavku na vzdělání, tak je potřeba mít absolvovanou SŠ s maturitou. Dále musí uchazeč splňovat zdravotní klasifikaci. Kromě toho musí uchazeč získat také osvědčení fyzické osoby v souladu s požadavky na jeho zařazení. Klíčové je, aby uchazeč měl čistý trestní rejstřík.⁸⁹

Přijímací proces začíná přijímacími testy, které zahrnují fyzické zkoušky a též psychotesty. Tyto fyzické zkoušky zahrnují řadu disciplín, ke kterým patří silová cvičení, plavání na vzdálenost 300metrů, shyby a běh na 12 minut. Uchazeč, který se chce stát součástí bojové jednotky, potřebuje pro splnění požadavků ze všech disciplín získat alespoň 200 bodů. Pokud jde o uchazeče ve skupině B, je minimální počet bodů stanoven na 150. Je důležité si uvědomit, že zde platí pravidlo, že uchazeč musí získat minimální počet bodů v každé disciplíně. Toto pravidlo má však výjimku u uchazečů ve skupině B. Jedincům ve skupině B stačí např. v plavecké disciplíně na 300 metrů uplavat alespoň tuto vzdálenost, nicméně bez ohledu na čas. Jestliže uchazeč splní požadavky a získá body, bude pokračovat do druhého části výběrového řízení, která zahrnuje sadu psychologických testů. Tento soubor psychotestů jednak prověří uchazeče v reakčních schopnostech, ve schopnostech pracovat v kolektivu, ale také se při nich zjišťuje samotné IQ uchazeče. Uchazeč, který má zájem být v bojové jednotce, pokračuje dále a čeká ho výběrový týden. Pro uchazeče, který chce být pouze její součástí, je toto stádium přijímacího řízení poslední.⁹⁰

---

⁸⁹ STEHLÍK, Eduard. *Dum spiro spero: 601. skupina speciálních sil generála Moravce*. Mohelnice: Martin Vaňourek ve spolupráci s Jitkou Kejřovou, nakl. V ráji, Praha, 2010. ISBN 978-80-904588-0-2. str. 54

⁹⁰ Tamtéž str. 54

4.2.4.1 Výběrový týden

Další stádium výběrového řízení je tvořeno tzv. výběrovým týdnem. Tento týden má prověřit schopnosti, kvality a vlastnosti možných budoucích členů bojových jednotek. Tyto vlastnosti jsou testovány v extrémních podmínkách, ovšem za přítomnosti nejzkušenějších instruktorů, lékařů a psychologů. Cílem tohoto týdne je odhalit fyzickou zdatnost, morální kvality, psychickou odolnost, schopnost týmové práce a další důležité vlastnosti uchazeče.⁹¹

Poslední stádium výběrového řízení tvoří pohovor s komisí velitele. Tento pohovor má za cíl najít ideální místo pro uchazeče v rámci systemizované struktury útvaru.⁹²

4.2.5 Výcvik

Smyslem výcvikového programu 601. skupiny speciálních sil je rozšíření dovedností a kompetencí členů a jejich individuální odbornosti s důrazem na působení v týmu. Za začátek výcviku se považuje již výběrové řízení, které musí účastník absolvovat, aby byl přijat do řad 601. skupiny speciálních sil. Po jeho úspěšném absolvování nastupuje nový příslušník na 12 měsíční kvalifikační kurz.⁹³

Během trvání kvalifikačního kurzu jsou všichni nováčci pod neustálým dohledem psychologa a zkušených lektorů. Tento vzdělávací kurz je určen k rozšíření vědomostí a dovedností, které jsou běžné u členů této jednotky. Kurz je rozčleněn do několika etap. V počáteční etapě se zaměřuje na rozvoj základních dovedností jednotlivců. Během této etapy se nejen trénuje střelba, ale také se rozvíjí povědomí například o zdravotní přípravě či taktice. Jelikož základem této jednotky je práce v týmu, další etapa se soustřeďuje na práci v kolektivu a jeho stmelování. Závěrečná fáze se věnuje jednotlivým specifickým prostředím, ve kterých může dojít k boji; radíme sem boj v zastavěné, případně, zalesněné oblasti nebo v horách. V rámci kurzu probíhá několikrát do roka několikadenní intenzivní ostré střelby, které jsou díky svojí pestrosti u AČR jedinečné. Úroveň získaných

---

⁹¹ Tamtéž str. 56

⁹² Tamtéž str. 57

⁹³ 601. skupina speciálních sil generála Moravce: Speciální výcvik [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <http://www.601.skss.cz/specialni-vycvik.html>

znalostí a schopností se kontroluje na konci každé fáze kontrolním cvičením. Jakmile nováček úspěšně dokončí kurz, bude přidělen do bojového střediska 601. skupiny speciálních sil.

Současně s kvalifikačním kurzem probíhá také výcvik v jednotlivých specializacích. Během plnění konkrétních úkolů probíhá příprava například techniků, jejichž výcvik je zaměřen na zvládnutí dovedností, jako jsou trhací práce a zbraňové systémy. Pro spojaře je příprava zaměřená na zvládnutí spojovacích prostředků. Velitelská příprava je postavena na procesu plánování a řízení skupiny.⁹⁴

Začátkem kvalifikačního kurzu jsou nováčci rozděleni do typických čtyřčlenných bojových skupin, které jsou základním prvkem 601. skupiny speciálních sil. V těchto skupinách má každý svou roli. Role, které může jedinec ve skupině vykonávat, se dělí na velitele, zástupce velitele, spojaře a technika. Jelikož funkce velitele bojové skupiny klade vysoké nároky, jsou na tyto pozice začleňováni důstojníci. Aby mohl velitel předávat zkušenosti ostatním, měl by velitelem být jedinec, který má za sebou alespoň jedno nasazení v zahraničí.⁹⁵

4.2.5.1 Střelecký výcvik

Střelecká příprava probíhá v této speciální jednotce od úplného začátku. I přesto, že každý voják AČR zná a umí zacházet se samopalem vzor 58, způsob, jakým se používá zbraň u šestsetjedničky je odlišný. Hlavním cílem střeleckého výcviku je s tímto samopalem naučit vojáka velmi rychle střílet a efektivně zasahovat cíle. Při výcviku se mimo jiné klade velký důraz na způsoby, jak při ostré střelbě odstranit závadu na zbrani. Voják by na konci výcviku měl ovládat postupy, jak odstranit závadu, a pokračovat ve střelbě plně zautomatizované. Střelecká příprava se trénuje naprosto všude. Při výcviku se trénuje střelba např. při vstupu do místností, za pohybu aj.⁹⁶

---

⁹⁴ Tamtéž

⁹⁵ STEHLÍK, Eduard. *Dum spiro spero: 601. skupina speciálních sil generála Moravce*. Mohelnice: Martin Vaňourek ve spolupráci s Jitkou Kejřovou, nakl. V ráji, Praha, 2010. ISBN 978-80-904588-0-2. str. 58

⁹⁶ Tamtéž str. 59

4.2.5.2 Taktický výcvik

Součástí kvalifikačního kurzu je i taktická příprava. Taktika se učí kompletně celá a je zaměřena na průzkum v týlu nepřítele. Jelikož se učí úplně celá, začíná se základním pohybem v lese, kde se jedinec naučí pracovat v terénu. Dále se učí například budování základen či překonání komunikace. Při plnění náročných úkolů a operací se může voják šestsetjedničky dostat do kontaktu s nepřítelem, a proto se cvičí různé reakce na přímý kontakt, na blízkou léčku, na odstřelovače nebo na nepřítele, který má převahu, či je v menšině.

Při taktickém výcviku v rámci kvalifikačního kurzu se zpočátku cvičí taktické přesuny. V rámci výcviku mají příslušníci následně za úkol přiblížit se k určitému objektu a zjistit určité informace. Při tomto cvičení se naučí, jak se pozoruje, jaká jsou vhodná stanoviště pro pozorování a jak se budují. Při výkonu cvičení by voják měl dbát zásad utajení. Součástí tohoto cvičení je i fáze zpracování a vyhodnocení informací. Osvojené znalosti z taktického výcviku se následně rozvíjejí, začínají se více blížit plnění bojového úkolu. Na závěr taktického výcviku jsou na nováčky přichystány cvičení zaměřená na místa, kde budou vykonávat činnosti, s nimiž se doposud seznámili. Cílem bojové jednotky je naplánovat akci, provést nácvik, splnit úkol a na závěr se stáhnout.⁹⁷

4.2.5.3 Zdravotní příprava

Trvalý dohled lékaře předpokládá armáda při většině svých činností. Zdravotnické služby jsou proto začleňovány do sestav jednotlivých jednotek. Zdravotnické služby mají k dispozici obvazišťe, ošetřovny či alespoň sanitní vozy nebo transportéry. Problém je, že pro malé jednotky, které plní náročné úkoly v různém terénu daleko od vybavených nemocnic, je tento systém nefunkční.

Zdravotnické zabezpečení v novém pojetí u speciálních sil zajišťuje zdravotník, který je naprostou nezbytností každé bojové skupiny, jelikož jednotka plní mnohdy své úkoly ve složitých a nebezpečných podmínkách daleko od vybavené nemocnice. Tento zdravotník je nejenom skvěle vycvičený, ale i vybavený a při výcviku má hlavní slovo. Další změnou je, že se do všech výcviků a pro všechny příslušníky této jednotky začala vkládat zdravotní příprava, aby byl

---

⁹⁷ Tamtéž str. 62

každý člen bojové jednotky schopen zajistit základní životní funkce a poskytnout první pomoc. Ke standardním úkonům, které by měl být schopen zajistit příslušník této jednotky, patří zajištění dýchacích cest, náhrada krevního objemu, ale i bezpečný transport. K zajištění těchto úkonů má každý voják svůj zdravotní materiál, který se učí pravidelně používat.

Zdravotníci bojových skupin čerpají zkušenosti nejenom na základě odborných kurzů, ale i při spolupráci se zdravotníky a lékaři spojeneckých armád.⁹⁸

4.2.5.4 Výsadková příprava

S výsadkovou přípravou se u 601. skupiny speciálních sil nejprve nepočítalo, poněvadž se předpokládalo, že příslušníci, kteří chtějí sloužit u této jednotky, mají už alespoň základní výsadkový kurz. Samotná praxe ale nakonec ukázala, že tomu tak není. Z toho důvodu byla výsadková příprava začleněna do kvalifikačního kurzu.

Jelikož je kvalifikační kurz z časového hlediska velmi nabitý, účastníci absolvují alespoň základní seskoky na kulatém padáku. Mimo jiné v rámci výsadkové přípravy absolvují i slanění z vrtulníku.

Vojáci se výsadkové přípravě věnují i po kvalifikačním kurzu po nástupu na bojová střediska. Zde dochází k jejich dalšímu výcviku, kde prochází různými zdokonalovacími kurzy. Při výcviku se naučí skákat volným pádem a také s jinými výkonnějšími padáky, které umožňují seskok například s těžším nákladem, s veškerým vybavením či se zbraní.

Příslušníci 601. skupiny speciálních sil jsou vycvičeni na provádění seskoků i z výšek vyšších než čtyři tisíce metrů. Tato jednotka je navíc složkou Armády České republiky, která tento obtížný seskok provádí. Příslušníci tento seskok provádí dvěma způsoby, buď s okamžitým otevřením padáku, nebo s otevřením padáku nad zemí. Vybavení se poté liší dle způsobu, kterým bude seskok proveden. Tyto způsoby mají u speciálních sil hojné využití, neboť se příslušník může prakticky nepozorovaně dostat na velkou vzdálenost, nebo může být bezpečně přemístěn na místo nasazení.

---

⁹⁸ Tamtéž str. 103

Další způsob, jakým se provádí skok příslušníků, jenž mají speciální proškolení, je tandemový seskok. Na základě tohoto seskoku je možné na určité místo dopravit lékaře či jiného důležitého člověka, který neprošel výsadkovým výcvikem.

Nicméně v současné době se výsadkové přípravě již nevěnuje zdaleka tolik času jako dříve. V této době existuje určité množství techniky jako jsou bojová vozidla, čtyřkolky, motorky, sněžné skútry a jiné, které slouží ke stejnému účelu, a proto se například seskokům na kulatém padáku už nevěnuje tolik času. Ovšem pokud by v budoucnu byla potřeba nasadit bojovou skupinu na padácích, je tento útvar schopen do dvou měsíců všestranně vycvičit tyto jedince na plnou úroveň.⁹⁹

4.2.5.5 Horolezecký výcvik

Již v rámci kvalifikačního kurzu přichází nováčci do styku se základními prvky horolezectví. V průběhu kvalifikačního kurzu je horolezecké přípravě věnován jeden týden, při kterém se nováčci seznámí se základy slanění, vyzkouší si výstupy po laně pomocí Prusíkova uzlu, ale také s lezením po skalách, ovšem pouze v jednoduché obtížnosti.

Rozšiřující horolezecký výcvik následně probíhá až na bojových střediscích. Samotný výcvik se zde rozlišuje podle požadavků konkrétních skupin. Z toho důvodu je výcvik organizován nejen ve skalách, ale i v zastavěných oblastech. Tento útvar v souvislosti s horolezeckým výcvikem, spolupracuje s Českou horolezeckou společností, ale i například s armádou Rakouska, která provozuje několik specializovaných kurzů.¹⁰⁰

4.2.5.6 Sebeobrana

Součástí komplexního výcviku, kterým prochází každý příslušník tohoto útvaru je rovněž intenzivní výcvik sebeobranu. V různých jednotkách u Armády ČR se při výcviku vyučuje Musado. Bylo tomu tak i u 601. skupiny speciálních sil, ovšem realita ukázala, že pro jednotky tohoto útvaru je Musado nevyhovující. Z tohoto důvodu jsou nyní pro jedince, kteří jsou zařazeni do bojových skupin,

---

⁹⁹ Tamtéž str. 76-83

¹⁰⁰ Tamtéž str. 75

naplánovány dva tréninky boxu na každý týden. Do budoucna se ale očekává, že se při výcviku bude využívat vlastní systém sebeobrany, který by poté odpovídal kladeným požadavkům.¹⁰¹

4.2.6 Výzbroj

601. skupina speciálních sil využívá při plnění svých úkolů nejmodernější vybavení. Moderní vybavení totiž dává vojákům značnou výhodu a ta může hrát klíčovou roli například pro snížení ztrát lidských životů při plnění nebezpečných úkolů v rámci různých operací.¹⁰²

Na základě extrémní spolehlivosti patří k základní zbraní jednotlivce pistole Glock 17. Tuto rakouskou pistoli využívají speciální jednotky po celém světě a neunikla pozornosti ani bojovníkům z 601. skupiny speciálních sil. K další základním zbraním patří útočné pušky různých typů. Bohužel je v současné době samotné použití zbraně neefektivní, a proto se dnes používá celá řada taktických doplňků, které zlepšují podmínky boje. Neodmyslitelnou součástí výzbroje tohoto útvaru je samopal vzor 58, který má za sebou dlouhodobou historii. V současné době je samopal stále využíván, ovšem v modernějším provedení a s úpravou pro speciální síly. Další útočnou puškou, kterou útvar používá, je karabina M4. Karabina M4, stejně jako Glock 17, patří mezi nejrozšířenější zbraně speciálních jednotek. K hlavním důvodům, proč je tato zbraň tak populární, patří její neustálá modernizace, obrovské množství doplňků a možnost individuálních úprav pro potřeby konkrétního jedince. Další zbraň, která byla zařazena do výzbroje, je Heckler & Koch MP5 SD6 a MP 5K PDW. Tyto zbraně jsou určeny především k boji na kratší vzdálenosti a využívají se především při ochraně osob, v zastavených oblastech, uvnitř budov a také ve vozidlech. Širokou škálu zbraní tvoří též zbraně podpory. K velmi oblíbeným patří ruské Kulometry PKB a PKM v moderním provedení, které jsou extrémně spolehlivé. Dále jsou používány kulometry M60E4/MK43 a MK 48, které jsou vyráběny v USA. Kulomet MK43 díky kratší hlavní a pomalé rychlosti střelby umožňuje střelbu i ve stoje, a z tohoto důvodu je využíván především pro pěší přesuny. Dále je to několik kulometů, které

---

¹⁰¹ Tamtéž str. 74

¹⁰² Zbraně používané u 601. skupiny speciálních sil. *601. skupina speciálních sil generála Moravce* [online]. [cit. 2023-01-10]. Dostupné z: http://www.601skss.cz/SPECIALNI/MATERIAL/1_zbrane/zbrane.html

tvoří hlavní zbraně bojových vozidel. Jedná se například o kulomet NSV či M 2 QCB, který je nejrozšířenějším velkorážným kulometem na světě. Ke zbraním podpory řadíme i pancéřovku RPG-7, která je určena k destrukci tanků či obrněných cílů. Dále lehká protitanková zbraň LPZ Carl-Gustav 84 mm M3a, která se používá i proti živým cílům. Zbraně specialistů jsou poté tvořeny brokovnicí Benelli M 3 super 90 a útočnou puškou Heckler & Koch 417. Odstřelovači rovněž využívají odstřelovací pušky Opu Accuracy International AW 97, AWM a AW50F, dále Opu Barnett M 82 A1, Opu Falcon vz 96, vz 99 a Opu INTERVENTION M 200. Tyto odstřelovací pušky se od sebe liší především účinným dostřelem. K nejmodernější zbraní ve výzbroji 601. skupiny speciálních sil patří PTKSD Javelin. Tato Americká řízená protitanková střela je určena k ničení moderních tanků, BVP IV. Generace, vrtulníků a opevněných cílů.¹⁰³

---

¹⁰³ Tamtéž

5 Další jednotky určené k plnění bojových i speciálních úkolů při vojenském i nevojenském ohrožení České republiky

5.1 Brigáda rychlého nasazení

V roce 1994 byla založena Čtvrtá brigáda rychlého nasazení, a to prostřednictvím částečné reorganizace 4. motorizované divize a dalších vojenských jednotek rozložených v různých částech České republiky. Brigáda je charakteristická svým velmi moderním vybavením, perfektním výcvikem a odhodláním. Smyslem této brigády je rychlé plnění bojových nebo specifických úkolů, ať už při ohrožení republiky nebo v rámci mírových sil Organizace spojených národů. Organizace čtvrté brigády rychlého nasazení „se skládá z velitelství a čtyř podřízených jednotek. Jedná se o útvary 41. mechanizovaného praporu, 42. mechanizovaného praporu, 43. výsadkového praporu a 44. lehkého motorizovaného praporu”¹⁰⁴. Brigáda může plnit následující úkoly:

- a) *v míru - poskytovat pomoc při katastrofách, živelních pohromách a rozsáhlých haváriích; podílet se na humanitárních, bezpečnostních a jiných akcích,*
- b) *ve stavu ohrožení - demonstrovat odhodlání k obraně státu, přikrývat vyčleněnými silami státní hranici, uskutečňovat vojenskou ochranu obyvatelstva a jeho majetku,*
- c) *za války a v rámci obranné operace - přejít dočasně do obrany v hloubce operační sestavy, účastnit se armádního protiúderu, vést boj a ničit důležité objekty protivníka v hloubce jeho sestavy a plnit další úkoly podle rozhodnutí nadřízeného velitelství.*¹⁰⁵

---

¹⁰⁴ VAŇOUREK, Martin. *Tam, kde jiní nestačí: 4. brigáda rychlého nasazení "Obrany národa"*. V Brně: CPress, 2020. ISBN 978-80-264-3188-6. str.22

¹⁰⁵ 4. Brigáda rychlého nasazení. *Armáda ČR* [online]. [cit. 2023-01-20]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/scripts/detail.php?id=188>

Respekt a uznání si brigáda vybojovala nejenom u nás, ale i při působení v zahraničních operacích v Bosně a Hercegovině v rámci mise v Iráku či operace v Afghánistánu a spoustě dalších.¹⁰⁶

5.1.1 41. Mechanizovaný prapor

Útvar je začleněn do organizační struktury 4. brigády rychlého nasazení a je součástí pozemních sil Armády České republiky. Organizační struktura je tvořena z velitelství 1., 2., a 3. mechanizované roty, velitelské roty, roty logistiky, obvaziště a minometné baterie. Vysoký stupeň bojové připravenosti, vynikající pohyblivost a pružné manévrování, to jsou některé výjimečné vlastnosti, kterými disponuje tento prapor.

Díky těmto vlastnostem je možné prapor rychle nasadit v situacích, kdy je stát ohrožen, ale také například v mírových misích realizovaných v zahraničí. Prapor může být také nasazen k asistenci v různých záchranných operacích. Útvar plní úkoly jednak jako součást mechanizované brigády, tak i samostatně.

Výcvik jednotky se zaměřuje na vynikající fyzickou kondici. Při výcviku se procvičuje boj proti jednotlivci nebo skupině. Výcvik útvaru vychází z jeho určení, a tak se při výcviku trénuje pohyb v neprozkoumaném prostředí, přesuny na velké vzdálenosti, ale také překonávání přírodních či umělých překážek. Typickým bojovým uměním tohoto útvaru je MUSADO, které musí každý voják zvládat.¹⁰⁷

Prapor disponuje velmi moderní technikou, která se odráží v její palebné síle a manévrovací technice. Prapor útočí prioritně z vozidla, a proto je jejím hlavním tahákem bojové vozidlo Pandur II., které na základě různých modifikací obsahuje výborný zbraňový systém. Toto kolové bojové vozidlo zajišťuje mimo jiné charakteristickou pohyblivost a manévrovanost útvaru. Základní zbraní jednotlivce je útočná puška CZ 805 A1 a karabiny CZ 805 A2, které se začaly přezbrojovat v roce 2011.¹⁰⁸

---

¹⁰⁶ VAŇOUREK, Martin. *Tam, kde jiní nestačí: 4. brigáda rychlého nasazení "Obrany národa"*. V Brně: CPress, 2020. ISBN 978-80-264-3188-6. str. 22-23

¹⁰⁷ Tamtéž str. 54-55

¹⁰⁸ Tamtéž str. 65-66

5.1.2 42. Mechanizovaný prapor

Stejně jako tomu je u 41. mechanizovaného praporu, je i tento mechanizovaný útvar součástí pozemních sil Armády České republiky a je začleněn do organizační struktury 4. brigády rychlého nasazení. Organizační struktura je tvořena stejně jako u 41. mechanizovaného praporu z velitelství, 1., 2., a 3. mechanizované roty, velitelské roty, roty logistiky, obvaziště a minometné baterie. Tento prapor je však základním útvarem mechanizovaného vojska a určené taktické úkoly plní v sestavě brigády, ale i samostatně.¹⁰⁹

Podobně jako tomu je u 41. mechanizovaného praporu, je využití i tohoto praporu široké. Útvar lze využít jednak k plnění obrany a ochrany stanoveného prostoru, ale i k vedení rozhodné činnosti v různých stupních ohrožení státu. Útvar může být využit například k zesílení ochrany státních hranic a dalších významných míst. Tento prapor je možné nasadit i v zahraničí, například v mírových operacích. Výhodou tohoto útvaru je umění boje proti nepříteli a jeho lehce obrněným prostředkům.¹¹⁰

5.1.3 43. Výsadkový pluk

Součástí pozemních sil armády České republiky je výsadkový útvar typu komando, který je schopný provádět úderné operace. Tento pluk je vycvičen a organizován pro realizaci složitých operací, které mohou být prováděny samostatně nebo ve spolupráci s jinými jednotkami. 43. výsadkový pluk je vzhledem ke svému určení a velikosti primární silou okamžité reakce Armády České republiky.¹¹¹

Útvar je zaměřen především na provádění útočných operací. Tento válečný způsob využití této jednotky se odlišuje od běžných operací svým rizikem, citlivostí, operačními podmínkami a plánováním. Jedním ze základních faktorů úspěšnosti při těchto operacích je využití rozličných způsobů nasazení, jako je vzduchem (vrtulníkový výsadek, padákový výsadek, letadlový přistávací výsadek),

---

¹⁰⁹ VAŇOUREK, Martin. *Tam, kde jiní nestačí: 4. brigáda rychlého nasazení "Obrany národa"*. V Brně: CPress, 2020. ISBN 978-80-264-3188-6. str. 76-77

¹¹⁰ 42. *mechanizovaný prapor: O našem útvaru* [online]. [cit. 2022-11-19]. Dostupné z: <http://www.42mpr.army.cz/o-nasem-utvaru>

¹¹¹ 43. *VÝSADKOVÝ PLOK: Organizační struktura* [online]. [cit. 2022-11-14]. Dostupné z: <https://43vysadkovypluk.cz/organizacni-struktura>

po zemi (lehká bojová vozidla, pěšky) a po vodě (čluny). Důležité je překvapení protivníka a jeho následný šokový efekt, a taktéž okamžité využití relativní převahy. Úplným základem úspěšně provedené operace je vycvičená, disciplinovaná a rychle nasaditelná síla (jednotka).

Úkolů, které výsadkáři plní v rámci svých operací, je hned několik. Mezi nejkompexnější patří výsadkové operace, které jsou pro výsadkáře charakteristické. Cílem těchto akcí je umístit jednotku na nepřátelském území pomocí přistávacího výsadku nebo pomocí vrtulníku a padáku. K typickým operacím, které provádějí výsadkáři, patří i operace najdi a eliminuj. Takové operace mají za úkol nejprve sledovat nepřátelské jednotky, poté navázat a udržovat kontakt s nimi a nakonec je zničit nebo zajmout. K úkolům, které dále plní tento pluk, patří záchranné operace leteckých osádek, kdy se útvar může vypravit na záchranu sestřelené nebo havarovaného osádky v týlu nepřítele.¹¹²

5.1.4 44. Lehký motorizovaný prapor

Součástí 4. brigády rychlého nasazení je i lehký motorizovaný prapor. Prapor je součástí pozemních sil AČR a může být využit jak v době války, tak i v době míru. Prapor je tvořen třemi motorizovanými rotami, štábem, rotou řízení (velitelská rota), logistickou rotou a rotou zbraní. Ve struktuře této jednotky mají své místo odstřelovači, průzkumná četa, obvaziště, ale i posádkové jednotky. V České republice může být tento útvar použit pro záchranné a likvidační práce v rámci Integrovaného záchranného systému. Prapor je kromě toho schopen posílit i policii ČR. V zahraničí může být použit jako celek nebo jako pěší rota v různých misích nebo jako ochranná jednotka konvojů, míst velení, ale i humanitárních základen.¹¹³

5.2 Jednotka předsunutých leteckých návodčích (JTAC)

V České armádě v roce 2001 vznikla jednotka předsunutých leteckých návodčích JTAC neboli Joint Terminal Attack Controller. Tato jednotka je důležitým prvkem české armády, neboť způsobuje největší škody v řadách

---

¹¹² 43. *VÝSADKOVÝ PLUK: Co děláme* [online]. [cit. 2022-11-14]. Dostupné z: <https://43vysadkovypluk.cz/co-delame>

¹¹³ 44. *lehký motorizovaný prapor: O nás* [online]. [cit. 2022-11-20]. Dostupné z: <https://44lmopr.army.cz/o-nas>

protivníka. Úkolem této speciální jednotky je navést piloty v boji na konkrétní cíl, který je určený ke zničení. Tato jednotka rozhoduje o tom, že munice dopadne na konkrétní cíl, který zaměřila, a zároveň za to odpovídá. Jednoduše tato jednotka funguje jako „oči“ dělostřelců a pilotů bojových vrtulníků. Jednotka JTAC je klíčovým prvkem různých střetnutí, ale i bitev. Tato jednotka patří mezi elitu. Jelikož vojáci této jednotky dosahují vysoké odbornosti a jsou zároveň největší zbraní, je jejich identita přísně střežená pro jejich bezpečí, ale i budoucí mise.

V případě asymetrického konfliktu jsou návodiči buď přímo součástí pozemní jednotky, nebo jsou na předsunutém stanovišti. Pro typický válečný konflikt jsou příslušníci této jednotky cvičeni i k plnění úkolů na území nepřítele. V nepřátelském území je poté jejich úkolem skrytě proniknout na území, splynout s místními lidmi, zorientovat se a najít konkrétní cíl, a v neposlední řadě jej zaměřit.

Návodiči mají důležitou bezpečnostní funkci, jelikož jsou v přímém kontaktu s cílem, mohou celou situaci monitorovat, hodnotit a následně před útokem garantovat, že bude zasažen nepřítel, nikoliv civilista či vlastní jednotky. Piloti stíhaček a bombardérů jsou tedy pouhými nosiči zbraní a bezmezně jim věří, jelikož ten, kdo má pomyslný prst na spoušti, je návodič.

Dostat se do této jednotky je velmi těžký úkol. Většinou se sem hlásí vojáci z průzkumných jednotek. To, že už mají nějaké zkušenosti a znalosti taktiky pozemních jednotek, je nespornou výhodou pro jejich budoucí práci. Mezi základní podmínky patří výborná angličtina nad rámec aliančních norem a bezpečnostní prověrka na stupeň tajné. Jedinec by měl být vyrovnaný, s nadprůměrným intelektem a sociálním kvocientem.

Výcvik této jednotky je zaměřen především na ovládání různých komunikačních prostředků, ale učí se používat i různé zbraně, na které mohou v bojišti narazit. Součástí výcviku je i nauka taktiky průzkumných jednotek. Výcvik trvá obvykle 18 až 24 měsíců u vojáků, kteří mají určité zkušenosti, tedy zvládají ovládat maskovací techniky, infiltraci a pozorování. U jedinců, kteří se hlásí z jiných oborů, trvá výcvik déle. Po ukončení výcviku se návodič stává kvalifikovaným jedincem, který může být nasazen v operacích, ať už v zahraničí nebo na území ČR.¹¹⁴

---

¹¹⁴ 22. základna vrtulníkového letectva. JTAC-kdo je to? [online]. [cit. 2022-11-20]. Dostupné z: <https://lznamest.army.cz/aktuality/jtac-kdo-je>

5.3 102. Průzkumný prapor

Průzkumný prapor je součástí 53. pluku průzkumu a elektronického boje. Útvar je dislokovaný ve městě Prostějov. Útvar se skládá z roty hlubokého průzkumu, roty HUMINT, která zajišťuje zpravodajství z lidských zdrojů v místě činnosti zasazení jednotky, dále roty logistiky a v neposlední řadě 1. a 2. průzkumné roty. V roce 2007 byla zřízena Armádou České republiky i průzkumná četa aktivních záloh 102. průzkumného praporu.

Prapor je neustále v pohotovosti a jednotky jsou připraveny plnit své úkoly ve dne i v noci, za ztížených terénních či meteorologických podmínek. Typický způsob nasazení jednotek je buď vysazením z helikoptéry, nebo na padácích.

Jeho smyslem je vedení bojového, vzdušného a hlubokého průzkumu. Útvar plní několik speciálních úkolů, poskytuje okamžité informace o vzdušném a pozemním bojišti, ale i o celkové situaci. K dalším úkolům patří vyhledávání a ničení teroristických uskupení a jiných průzkumných či diverzních jednotek. Prapor je schopen vykonávat úderné akce různého typu a v případě potřeby zajišťuje monitorování situace v přiděleném prostoru.

Útvar může na základě požadavků AČR vytvořit úkolové uskupení praporu či průzkumné roty se schopností ISR (Intelligence Surveillance Reconnaissance), tedy zpravodajských a operačních funkcí.¹¹⁵

5.4 Speciální pořádková jednotka

Tato jednotka vznikla již v roce 1995, ale od doby svého vzniku se několikrát proměnila. V současné době spadá pod jednotlivá krajská ředitelství. Nyní se SPJ nacházejí v Praze, Ústí nad Labem, Brně, Frýdku Místku a od ledna roku 2023 i v Plzni.¹¹⁶ S těmito jednotkami se občané mohou setkat na místech, kde dochází k hromadnému narušení veřejného pořádku, jako jsou například demonstrace či fotbalová utkání. Policistům, kteří pracují v této jednotce, se také

---

¹¹⁵ 102. průzkumný prapor: O nás [online]. [cit. 2022-11-21]. Dostupné z: <https://102pzpr.army.cz/o-nas>

¹¹⁶ KRIMI-PLZEŇ: SPJ - speciální pořádková jednotka v Plzni [online]. 2022 [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://www.krimi-plzen.cz/a/spj-specialni-poradkova-jednotka-v-plzni/>

někdy říká „těžkooděnci“, neboť při své práci využívají typický černý oděv a speciální výbavu.¹¹⁷

SPJ se při své činnosti řídí nařízeními krizových štábů, typovými bezpečnostními plány nebo plní úkoly v rámci integrovaného záchranného systému.¹¹⁸ K úkolům, které tato jednotka plní, patří: „ochrana bezpečnosti osob, majetku a způsobilosti při zajišťování veřejného pořádku“.¹¹⁹ Jednotky jsou nasazovány při kulturních akcích, živelných pohromách, pátrání po osobách, při zajišťování doprovodu cenin a dalších jiných mimořádných událostech.¹²⁰

Jelikož jednotka zasahuje v případech největšího výskytu trestné činnosti, je proto kladen velký nárok na její členy. Příslušníci toho útvaru musí být nejenom schopni zvládat extrémní situace, ale také musí být perfektně připraveni po fyzické a taktické stránce. Výcvik těchto jednotek je primárně zaměřen na samotné provádění zákroků proti velkému počtu lidí v případech, kdy dojde k porušení veřejného pořádku.¹²¹

5.5 Zásahové jednotky Policie České republiky

Zásahové jednotky krajských ředitelství jsou specializované jednotky, které jsou určeny k zásahu „proti agresivním, nebezpečným nebo ozbrojeným pachatelům. Často také poskytuje pomoc ostatním policejním útvarům při zákrocích proti zvláště agresivním nebo ozbrojeným osobám“.¹²² Jejich cílem je primárně zajištění či eliminace nebezpečného pachatele. Zásahové jednotky mohou být nasazeny při záchranných akcích, živelných pohromách, katastrofách, průmyslových haváriích či k obnově veřejného pořádku. Své zákroky provádějí pod jednotným velením.

---

¹¹⁷ HRINKO, Martin. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut, 2021. ISBN 978-8087125-34-2. str. 145

¹¹⁸ Policie České republiky: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-hlavniho-mesta-prahy-93802.aspx>

¹¹⁹ DEFENDIA.cz: *Speciální pořádková jednotka PČR* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.defendia.cz/clanky-2/specialni-poradkova-jednotka-pcr/>

¹²⁰ Tamtéž

¹²¹ HRINKO, Martin. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut, 2021. ISBN 978-8087125-34-2. str. 145

¹²² HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1. str. 75-76

Tyto jednotky jsou rozmístěny v osmi krajských ředitelstvích a ve dvou jaderných elektrárnách. Zásahové jednotky, které jsou součástí organizační struktury elektráren, jsou připraveny plnit i některé úkoly zásahových jednotek a působí rovněž na území sousedních krajů.¹²³

---

¹²³ Tamtéž str. 75-76

Praktická část

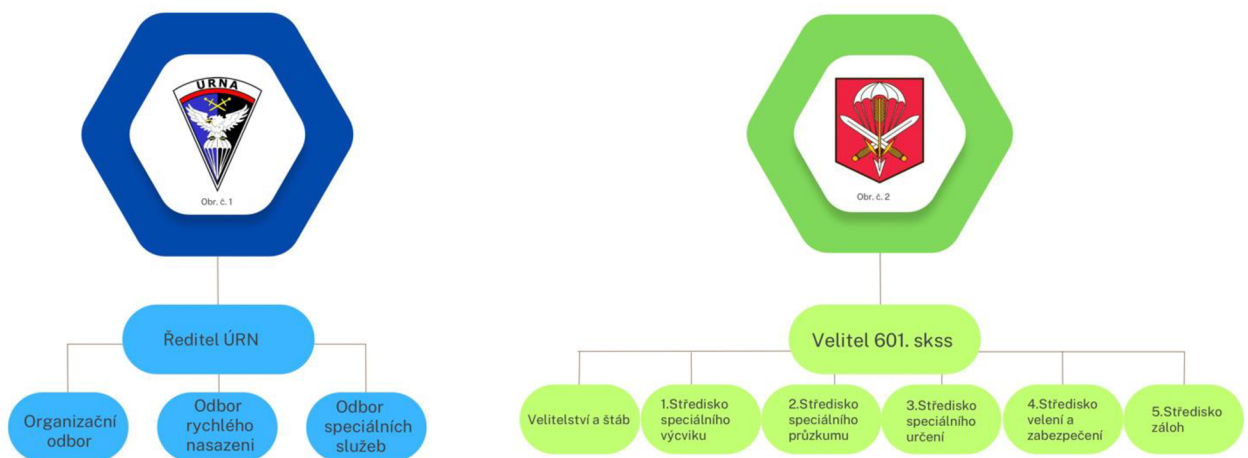
6 Komparace Útvary rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil

Útvar rychlého nasazení a 601. skupina speciálních sil mají několik společných rysů, ale zároveň se v určitých aspektech od sebe odlišují. Tato kapitola se proto věnuje jejich porovnání. Srovnání jednotek bude zaměřeno na jejich strukturu, úkoly, výběrové řízení, výcvik a na závěr výzbroj. Cílem této kapitoly je tedy identifikovat rozdíly a poskytnout čtenáři jasný a srozumitelný pohled na tyto dvě vybrané jednotky.

6.1 Srovnání organizace a struktury

Hlavní rozdíl mezi Útvarem rychlého nasazení a 601. skupinou speciálních sil je, že ÚRN je součástí Policie České republiky a 601. skupina speciálních sil je součástí Armády České republiky. Struktura obou jednotek je podobná. U obou jednotek je struktura tvořena odbory či částmi, které zajišťují přípravu a výcvik příslušníků, ale také speciální služby jako personální, materiální či organizační. Rozdílem je, že 601. skupina speciálních sil má navíc i středisko záloh, které ÚRN nemá.

Obrázek 1 - Grafické znázornění struktury ÚRN a 601. skss

Zdroj: Obr. č. 1 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5a/Insigne_Útvar_rychlého_nasazení%28ÚRN%29.svg
Obr. č. 2 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Znak_601_skss.gif

Zdroj: Vlastní zpracování

6.1.1 Srovnání struktury bojových jednotek

Oba útvary vytváří své jednotky, které mají jednak odlišné pojmenování, ale také odlišnou strukturu. Útvar rychlého nasazení má strukturu bojové jednotky pevně danou, zatímco 601. skupina speciálních sil ji přizpůsobuje až podle konkrétního úkolu. Hlavním rozdílem je tedy skutečnost, že u 601. skupiny speciálních sil nejsou specialisté součástí bojových skupin, stávají se jimi až po stanovení konkrétního úkolu, který budou spolu s jednotkou plnit. Dalším rozdílem je, že základní bojovou skupinu u ÚRN tvoří 11 členů, kdežto u 601. skupiny speciálních sil pouze 4 členové.

Obrázek 2 - Grafické znázornění struktury pohotovostních a bojových jednotek ÚRN a 601. skss

Zdroj: Obr. č. 1 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5a/Insigne_Útvar_rychlého_nasazení_C3%AD_%28URNA%29.svg
Obr. č. 2 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Znak_601_skss.gif

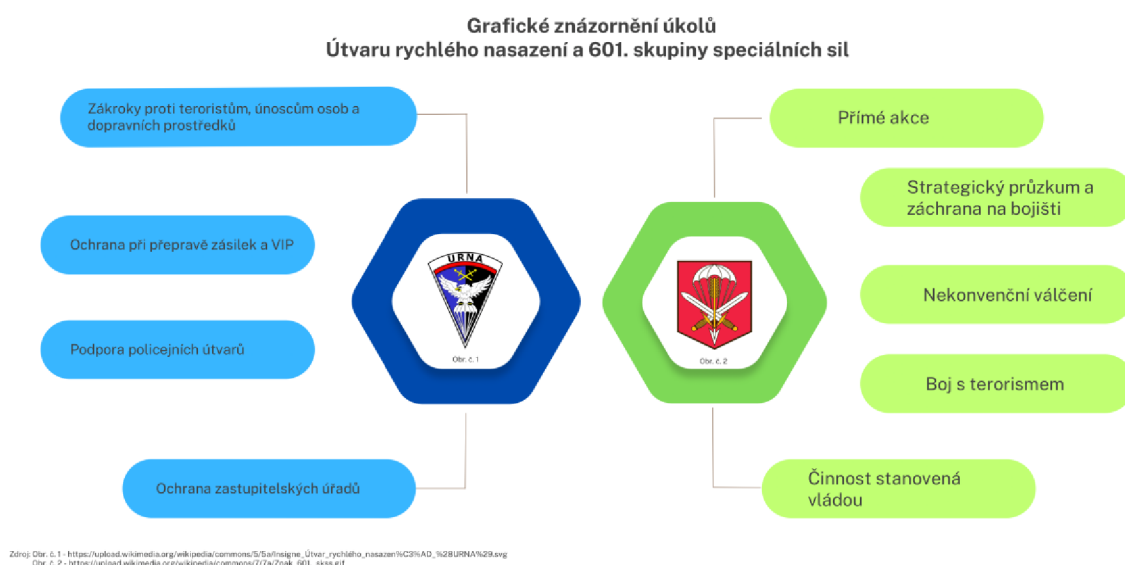
Zdroj: Vlastní zpracování

6.2 Srovnání úkolů

Útvar rychlého nasazení je policejní jednotka a primárním úkolem policie, a tudíž i policejních jednotek, je ochrana osob, majetku a pořádku ve společnosti. Nicméně je tato jednotka určena zejména k boji proti terorismu. Z úkolů, které tato jednotka plní, vyplývá, že jsou především preventivní a ochranné.

601. skupina speciálních sil je vojenská jednotka, která je určena pro speciální úkoly, jako jsou zahraniční mise a různá bojová nasazení. Jednotka spadá pod Armádu ČR, která oproti policii nese odpovědnost za obranu země. Jejím hlavním úkolem je tedy ochrana země a jejích občanů před vnějšími hrozbami. Z úkolů, které jednotka plní, na rozdíl od policie, vyplývá, že se zaměřuje spíše na ofenzivní akce.

Obrázek 3 - Grafické znázornění úkolů ÚRN a 601. skss

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafického znázornění lze vyčíst, že oba útvary plní nebezpečné speciální úkoly, které se však od sebe liší. Nicméně, obě jednotky jsou zaměřené na zajišťování bezpečnosti a jejich úkoly souvisejí především s ozbrojenými zásahy. Mezi jejich širokou škálou úkolů můžeme tedy najít i některé, které plní stejně. Například oba útvary provádí boj s terorismem a mohou být vyslány k ochraně zastupitelských úřadů České republiky do oblastí se zvýšeným rizikem útoku.

6.3 Srovnání podmínek pro účast na výběrovém řízení

Pro výkon služby v Útvaru rychlého nasazení či 601. skupině speciálních sil jsou stanovené podobné specifické podmínky, které musejí být splněny, aby se

uchazeč mohl vůbec účastnit výběrového řízení a stát se tak členem jednoho z těchto útvarů. Mezi základní podmínky, na které oba útvary kladou velký důraz, patří dobrý fyzický stav a zdravotní kondice; ty se však zkoumají až při samotném výběrovém řízení. Co se týče vzdělání, je požadováno alespoň středoškolské vzdělání s maturitou. Jedinec by měl mít určité oprávnění k utajovaným informacím. Dalším požadavkem je též délka trvání pracovního výkonu neboli praxe, která je například u Útvaru rychlého nasazení stanovena na 3roční trvání služebního poměru. U 601. skupiny speciálních sil je oproti tomu požadována pouze 2letá praxe u armády. U obou jednotek však může být minimální délka výkonu nahrazena. U policie úspěšným ukončením vysokoškolského vzdělání a u armády absolvováním vojenské školy.

Jeden z rozdílů je možno spatřovat u podmínek, které jsou stanoveny ve výčtu pro potencionální uchazeče Útvaru rychlého nasazení. Je zde stanoven i požadavek na minimální věk, který by měl být 23 let a také požadavek na oprávnění k řízení osobních automobilů skupiny „B“, který u 601. skupiny speciálních sil nenajdeme. Je třeba zdůraznit, že dalším rozdílem je odlišnost požadavků u 601. skupiny speciálních sil. Požadavky se liší podle toho, kam uchazeč směřuje; pokud směřuje do bojové jednotky (která je podstatou této práce), jsou pro daného jedince stanoveny požadavky, které jsou popsány výše, ovšem do ostatních struktur této jednotky jsou požadavky benevolentnější. U Útvaru rychlého nasazení jsou požadavky nastavené pro celkový útvar jednotně.

Obrázek 4 - Grafické srovnání základních požadavků ÚRN a 601. skss

Základní požadavky	Útvar rychlého nasazení 	601. skupina speciálních sil
VZDĚLÁNÍ	Středoškolské s maturitou	Středoškolské s maturitou
OPRÁVNĚNÍ K UTAJOVANÝM INFORMACÍM	✓	✓
MINIMÁLNÍ DÉLKA VÝKONU POVOLÁNÍ	3 roky	2 roky
MINIMÁLNÍ VĚK	23	18
ŘIDIČSKÉ OPRÁVNĚNÍ	Skupiny „B”	✗

Zdroj: Obr. č. 1 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5a/Insigne_Útvar_rychlého_nasazení%4C3%AD_%2BURNA%29.svg
 Obr. č. 2 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Znak_601_skss.gif

Zdroj: Vlastní zpracování

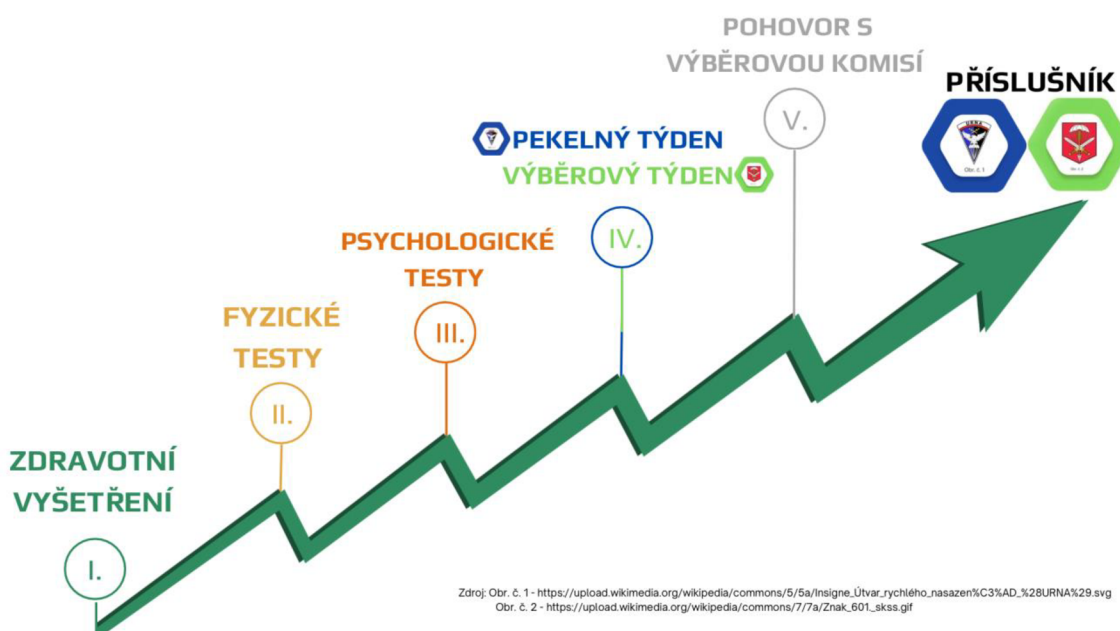
Vymezené základní požadavky pro přijetí jsou pro tyto speciálních jednotky důležité, jelikož fungují jako nástroj, kterým projdou pouze ti jedinci, kteří jsou vhodnými kandidáty a kteří by mohli být potenciálně budoucími členy těchto jednotek.

6.4 Srovnání výběrového řízení

K další eliminaci nevhodných uchazečů slouží proces výběrového řízení, který je zahájen v momentu, kdy uchazeč splní základní požadavky. Výběrové řízení se u obou jednotek skládá z několika částí. Obě speciální jednotky kladou obrovský důraz na fyzickou a psychickou zdatnost. Shodně se u obou jednotek začíná podrobným zdravotním vyšetřením, jehož požadavky jsou na účastníky vyšší vzhledem k jejich budoucí činnosti. Toto vyšetření může tedy potenciálně odhalit problémy, které mohou jedinci zabránit v další účasti na výběrovém řízení, a pro některé již toto stádium může být konečné. Obě jednotky mají pro uchazeče

po zdravotním vyšetření připravené testy fyzické kondice, které jsou až na některé disciplíny a požadavky podobné. Cílem prověrek fyzické zdatnosti je zjištění, zda je jedinec schopen vykonávat fyzicky náročné úkoly. Další část výběrového řízení je zaměřená na psychický stav jedince. V tomto stádiu je zkoumána celková osobnost jedince, jeho psychická stabilita, schopnost logického myšlení, reakční schopnosti a také například sociální adaptabilita. U obou těchto jednotek je toto stádium považováno za velmi obtížné, jelikož mnoho adeptů v tomto stádiu neuspěje. V případě, že uchazeč uspěje, pokračuje do další části výběrového řízení, kterému se říká u Útvaru rychlé nasazení „sedmidenní test odolnosti“ a u 601. skupiny speciálních sil „výběrový týden“. U obou jednotek probíhá tento týden víceméně totožně. Uchazeči jsou týden vystaveni extrémním podmínkám, které mají prověřit a odhalit jejich schopnosti, kvality a další vlastnosti. Závěrečné stádium výběrového řízení je u obou jednotek znovu zcela shodné a je tvořeno pohovorem s výběrovou komisí, která na základě výsledků učiní rozhodnutí.

Obrázek 5 - Grafické znázornění průběhu výběrového řízení

Zdroj: Vlastní zpracování

6.5 Srovnání výcviku

Výcvik obou speciálních jednotek je klíčový pro plnění jejich speciálních úkolů. Jejich výcvik se zaměřuje nejen na fyzickou a psychickou odolnost, ale také na speciální schopnosti a dovednosti. Z tohoto důvodu zahrnuje výcvik obou jednotek cvičení, která jsou zaměřena jednak na sílu, vytrvalost, mentální odolnost, ale také na speciální dovednosti, ke kterým patří například skok padákem, horolezectví aj. Výcvik těchto speciálních jednotek je dále rovněž zaměřen na taktiku zákroků a samotnou týmovou spolupráci.

Taktická příprava příslušníků speciálních jednotek je důležitá pro úspěšné plnění úkolů a zajištění bezpečnosti. Příslušníky naučí techniky a taktiky, které jim umožní efektivně pracovat v týmu a zvládat různě náročné situace. Proto je taktická příprava u obou jednotek rozdělena do několika tematických bloků, které jsou pečlivě cvičeny. Útvar rychlého nasazení se nejvíce času zaměřuje na zákroky v objektech, se kterými se nejčastěji potýká při zásahu, tedy na zákroky v budovách a dopravních prostředcích. Taktická příprava u 601. skupiny speciálních sil je více zaměřena na venkovní prostory a činnosti s nimi spojenými, mezi které patří například základní pohyb v terénu, budování základen a jiné. Při taktickém výcviku 601. skupiny speciálních sil je cílem naučit příslušníky nejen získávat, ale i vyhodnocovat informace a pracovat v utajení. Cílem obou jednotek je připravit své příslušníky na jakoukoliv situaci.

Střelecký výcvik poskytuje oběma jednotkám potřebné dovednosti a znalosti, aby jednotky mohly efektivně a bezpečně používat své zbraně v různých situacích. Daný výcvik tak u obou jednotek začíná stejně, a to od úplného začátku. U obou jednotek je nejprve kladen velký důraz na základní návyky, z tohoto důvodu se při výcviku začíná korektním držením těla, cvičí se různé střelecké pózy, ale také se zdokonalují další dovednosti jako například nabíjení, přebíjení či odstraňování závad. Výcvik obou jednotek je dále zaměřen na rychlost a přesnost střelby. Součástí střeleckého výcviku je bojová střelba, která zahrnuje nábivku různých střeleckých pozic, a to v různých situacích. Při bojové střelbě se příslušníci naučí též koordinovat svou střelbu s ostatními členy. Při výcviku se navíc obě jednotky snaží střelecké podmínky přizpůsobit reálným situacím, proto výcvik zahrnuje jak střelbu v noci, tak i v dalších špatně viditelných podmínkách.

Zdravotní příprava je klíčovou součástí výcviku obou speciálních jednotek, jelikož při plnění speciálních úkolů může dojít ke zranění. U obou jednotek je cílem zdravotní přípravy vycvičit každého člena tak, aby byl schopen poskytnout první pomoc. Dále také obě jednotky shodně vybavují své příslušníky zdravotnickým materiálem, jelikož mnohdy operují v podmínkách daleko od vybavených nemocnic. Obě jednotky čerpají zkušenosti nejenom z odborných kurzů, ale také ze spolupráce se zdravotníky a lékaři spojeneckých armád či jednotek. Rozdíl lze najít ve struktuře bojových jednotek, kdy u 601. skupiny speciálních sil je zdravotník součástí základní struktury bojové jednotky.

Výsadková příprava je pro speciální jednotky také velmi důležitá, a proto je neodmyslitelnou součástí výcviku obou jednotek. Výsadková příprava totiž příslušníkům umožňuje se rychle a účinně dostat na místo určení. To je potřeba zejména ve chvílích, kdy jsou tyto jednotky vyslány do nebezpečných míst ke splnění náročných úkolů v obtížných situacích. Výsadková příprava speciálním jednotkám umožňuje přistát jak na pozemním, tak, například, na vodním cíli. Výsadek na padáku má vliv na celkovou utajenost, která může být důležitá pro úspěšné zvládnutí bojových operací. Výsadková příprava má navíc vliv i na psychickou odolnost jedinců, díky které se může jedinec snáze vypořádat s tlakem a stresem během bojových operací. Rozdíly ve výsadkové přípravě mezi těmito speciálními jednotkami shledávám jednak v odlišné výbavě, kdy 601. skupina speciálních sil využívá více druhů padáku, které jsou navíc využívány i pro různé typy seskoků, které Útvar rychlého nasazení nepoužívá. Další rozdíl spatřuji v nastavení výškového limitu výcvikového seskoku, který je u Útvaru rychlého nasazení nastaven pouze v rozmezí 400-4000m. U Útvaru rychlého nasazení navíc existuje pravidlo, jež ukládá každoročně příslušníkům určitou povinnost, která se týká splnění stanoveného limitu počtu seskoků. Nesplněním tohoto požadavku by jim jejich odbornost byla odňata.

Výcvik horolezectví či práce ve výšce a nad volnou hloubkou jsou dovednosti, které jsou pro speciální jednotky neméně důležité, jelikož poskytují jedincům dovednosti, ke kterým řadíme například pohyb po vertikálních budovách, či jiných nestabilních terénech, jenž je důležitý pro operace, které probíhají například ve vysokých budovách aj. Proto je cílem obou jednotek naučit příslušníky takové techniky, které jim umožní překonávat dané překážky. Obě

jednotky kladou důraz na základy, tudíž věnují dostatek času slaňování, ale také výstupům po laně. Obě jednotky využívají kvalitní vybavení a spolupracují s dalšími útvary či společnostmi. Součástí výcviku jednotek je slánění z vrtulníku, ovšem u 601. skupiny speciálních sil je toto zařazeno do výsadkové přípravy. Rozdíl spatřuji v zaměření, kdy výcvik práce ve výšce a nad volnou hloubkou platí v ÚRN pro všechny členy, kdežto u 601. skupiny speciálních sil je rozlišen dle požadavků konkrétních skupin.

Výcvik sebeobrany u speciálních jednotek má pro příslušníky těchto jednotek několik výhod. Umožňuje jim chránit sebe a své kolegy, ale také efektivně předcházet konfliktům. Za další výhody výcviku sebeobrany považují zvyšování vlastní důvěry a obecné mentální odolnosti, jež má vliv na samotné zvládnutí stresu při krizových situacích. Další výhodou sebeobrany je možnost obrany v případech, kdy se příslušník dostane do situace, kdy nebude mít u sebe zbraň. U policejní speciální jednotky ÚRN má sebeobrana velký vliv na samotné zadržování pachatelů. Hlavním rozdílem je, že 601. skupina speciálních sil se při výcviku sebeobrany zaměřuje na box, kdežto Útvar rychlého nasazení využívá při výcviku sebeobrany několik různých prvků z několika bojových sportů. Nicméně i u 601. skupiny speciálních sil se v budoucnu očekává, že dojde ke změně a začne se využívat vlastní systém, který bude odpovídat kladeným požadavkům a bude podobně jako u ÚRN složen z různých prvků bojových sportů.

6.6 Srovnání výzbroje

Obě speciální jednotky využívají při plnění speciálních úkolů nejmodernější vybavení. Jak 601. skupina speciálních sil, tak Útvar rychlého nasazení, jsou mnohdy nasazeny do nebezpečných situací, v nichž je třeba například zajistit bezpečnost civilistů. Z tohoto důvodu je nutné, aby měl k dispozici každý příslušník to nejlepší možné vybavení, které mu umožní efektivnější komunikaci s týmem. Co se týče srovnání oněch jednotek z hlediska výzbroje, je třeba nejprve podotknout, že obě jednotky používají širokou škálu zbraní, které jsou vhodné pro různé situace. Obě speciální jednotky využívají pistole Glock 17, samopal vzor 58, samopal MP5, útočné pušky HK 417, brokovnice Benelli M3T Super 90 a odstřelovací pušky ACCURACY INTERNATIONAL AW 97.

I přesto, že v současné době obě jednotky používají některé podobné zbraně, je jejich účel a způsob užití odlišný. Policejní speciální jednotky jsou v první řadě zaměřeny na kontrolu a ochranu civilního obyvatelstva, to znamená, že své zbraně používají především k ochraně tak, aby se minimalizovalo riziko ztráty lidských životů. Vojenské speciální jednotky jsou oproti tomu zaměřeny na boj, z tohoto důvodu využívají takové zbraně, které jsou co nejúčinnější při ničení konkrétních cílů. Vzhledem k účelu a způsobu užití zbraní u vojenských speciálních jednotek se používá u 601. skupiny speciálních sil navíc mimo karabiny M4, široká škála kulometů jako PKB, PKM, MK 43, MK 48. Dále také pancéřovky RPG-7, protitankové střely LPZ Carl – Gustav, protitanková střela PTKSD Javelin, odstřelovací pušky Opu Barnett, Opu Falcon a Opu INTERVENTION, které jsou významné především díky účinnému dostřelu.

Obrázek 6 - Grafické srovnání útočných zbraní, samopalů a kulometů

					
ÚTOČNE PUŠKY A SAMOPALY	Útvar rychlého nasazení	601.skupina speciálních sil	KULOMETRY	Útvar rychlého nasazení	601.skupina speciálních sil
☐ HK416	✓	✓	☐ PKM	✗	✓
☐ HK417	✓	✗	☐ PKB	✗	✓
☐ SA vz. 58	✓	✓	☐ MK43	✗	✓
☐ M4	✗	✓	☐ FN MINIMI	✓	✗
☐ FN 90	✓	✗	☐ NSV	✗	✓
☐ HK G36K	✓	✗	☐ M2QCB	✗	✓
☐ MP7	✓	✗	☐ MK48	✗	✓
☐ MP5	✓	✓			

Zdroj: Obr. č. 1 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5a/Insigne_Útvar_rychlého_nasazen%C3%AD_%28URNA%29.svg
 Obr. č. 2 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Znak_601._skss.gif

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 7 - Grafické srovnání odstřelovacích pušek a ostatních zbraní

					
ODSTŘELOVACÍ PUŠKY	Útvar rychlého nasazení	601.skupina speciálních sil	OSTATNÍ ZBRANĚ	Útvar rychlého nasazení	601.skupina speciálních sil
☐ AI AW97	✓	✓	☐ GLOCK 17	✓	✓
☐ AI AWM	✗	✓	☐ GLOCK 26	✓	✗
☐ AI AW50F	✗	✓	☐ BENNELI M3T	✓	✓
☐ BARNETT M82	✗	✓	☐ RPG-7	✗	✓
☐ FALCON vz.96	✗	✓	☐ LPZ CARL-GUSTAV	✗	✓
☐ FALCON vz.99	✗	✓	☐ HK69 A1	✓	✗
☐ INTERVENTION M 200	✗	✓	☐ HK AG36	✓	✗
☐ SAKO TRG	✓	✓	☐ PTSKD JAVELIN	✗	✓
☐ SSG 3000	✓	✓			

Zdroj: Obr. č. 1 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5a/Insigne_Útvar_rychlého_nasazení%28URNA%29.svg
 Obr. č. 2 - https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Znak_601_skss.gif

Zdroj: Vlastní zpracování

6.7 Shrnutí

Útvar rychlého nasazení a 601. skupina speciálních sil, jsou specializované jednotky, které hrají důležitou roli při zajišťování bezpečnosti České republiky. Hlavní rozdíl mezi nimi je, že Útvar rychlého nasazení je součástí Policie České republiky a je určen zejména pro boj proti terorismu. Na druhé straně, 601. skupina speciálních sil je součástí Armády České republiky a je primárně určena k plnění strategicky významných úkolů, které nelze řešit pomocí běžných konvenčních sil z různých důvodů. Navzdory svému odlišnému zaměření, plní tyto jednotky některé úkoly stejně, jako příklad lze uvést boj proti terorismu či ochranu zastupitelských úřadů ČR. Obě jednotky mají také podobnou strukturu, ale 601. skss má navíc středisko záloh. Struktura bojových jednotek se liší v tom, že Útvar rychlého nasazení ji má pevně stavenou, zatímco 601. skupina speciálních sil ji přizpůsobuje až podle stanovených úkolů. Dalším rozdílem je, že základní bojovou jednotku tvoří u ÚRN 9 členů, kdežto u 601. skss pouze 4. Obě jednotky kladou značný důraz na fyzickou zdatnost a zdravotní kondici. Od uchazečů dále požadují

také minimální středoškolské vzdělání s maturitou a oprávnění k utajovaným informacím. ÚRN navíc požaduje řidičské oprávnění a stanovuje minimální věk pro uchazeče na 23 let. Celkově lze říci, že výběrové řízení u obou speciálních jednotek se skládá z několika shodných částí, které mají za úkol eliminovat nevhodné uchazeče a vybrat ty nejzdatnější a nejlepší z nich. Celkově jsou oba procesy velmi náročné a neúspěch je běžným výsledkem pro mnoho adeptů. Z porovnání výcviku obou jednotek vyplývá, že obě mají podobný přístup ke zdravotní přípravě, střeleckému výcviku a výcviku ve výškách a nad volnou hloubkou. Nicméně existují rozdíly v taktické přípravě, výsadkové přípravě a sebeobraně. ÚRN se více zaměřuje na zákroky v objektech, kdežto 601. skss je více zaměřena na venkovní prostory a činnosti s nimi spojené. V oblasti výsadkové přípravy používá 601. skss více druhů padáku a využívá také rozdílný výškový limit výcvikového seskoku. Rozdíl v sebeobraně spočívá v tom, že ÚRN využívá prvky z několika bojových sportů, zatímco 601. skss se zaměřuje zatím pouze na box. Celkově lze ale říci, že obě jednotky mají podobný přístup k výcviku. I když se každá jednotka soustředí na specifické oblasti, jejich společným cílem je zajistit, aby každý člen byl připraven, co nejlépe vykonávat své speciální úkoly. Pokud jde o výzbroj, obě speciální jednotky jsou vybaveny nejmodernějším a nejúčinnějším zbrojním arzenálem, který je vhodný pro plnění speciálních úkolů v nebezpečných situacích. Zbraně používané oběma jednotkami jsou podobné, nicméně liší se v účelu a způsobu použití. Zatímco policejní speciální jednotky používají zbraně hlavně k ochraně civilistů s minimálním rizikem ztráty životů, vojenské speciální jednotky používají zbraně účinnější k ničení konkrétních cílů, to znamená, že 601. skss má navíc k dispozici rozmanitou škálu kulometů, protitankových střel a odstřelovacích pušek s účinným dostřelem. Celkově lze tedy říci, že obě jednotky jsou dobře vybaveny a připraveny pro plnění svých speciálních úkolů v různých situacích. Na základě těchto shromážděných informací lze však usoudit, že ačkoliv tyto jednotky patří pod odlišné bezpečnostní instituce a existují mezi nimi jisté rozdíly, co se týče jejich zaměření, struktury, výcviku a výzbroje, jsou si velmi podobné a v některých aspektech jsou prakticky identické.

7 Analýza možnosti společného nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek při ohrožení bezpečnosti státu

Společné nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek se v poslední době stává stále častějším tématem v oblasti bezpečnosti a obrany. V první řadě je třeba zdůraznit, že policejní a vojenské jednotky se nezapojují do bojových operací společně. Každá jednotka má přesně definované úkoly a operuje v rámci svého působení. Na základě toho, čemu byla doposud věnovaná pozornost v této práci, lze usoudit, že policejní i vojenské speciální jednotky by v některých případech mohly teoreticky spolupracovat, a v některých případech by dokonce jejich společné nasazení mohlo přinést i řadu výhod.

Cílem této kapitoly je tedy provést analýzu možnosti společného nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek. Pro ilustraci možné spolupráce mezi těmito složkami a pro zhodnocení přínosů a rizik takové spolupráce bude použit autorův vlastní fiktivní scénář, v němž budou tyto jednotky společně nasazeny.

7.1 Společné nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek

Vzhledem k tomu, že se tato práce zaměřuje především na speciální policejní jednotku Útvar rychlého nasazení a vojenskou 601. skupinu speciálních sil, je možné společné nasazení policejních a vojenských jednotek demonstrovat právě na těchto jednotkách. Jelikož je toto téma společného nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek velmi rozsáhlé, bude tato kapitola zaměřena pouze na jeden případ jejich možného společného nasazení.

Na základě komparace, která byla provedena v předchozí kapitole, lze odvodit hypotetickou situaci, ve které by mohly být obě jednotky společně nasazeny. Z komparace úkolů jednotek Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil, lze totiž vyčíst, že obě jednotky se specializují na boj s terorismem a záchranné operace. Z provedené komparace je také zřejmé, že obě jednotky disponují podobnými dovednostmi, vybavením a schopnostmi, které jsou nezbytné pro řešení těchto situací.

Je nezbytné podotknout, že v České republice dosud nebyl zaznamenán žádný případ, ve kterém by byla nasazena speciální jednotka na záchranu rukojmích, kteří by byli uneseni příslušníky teroristických skupin. Pokud by však tato krizová situace nastala, lze usoudit, že by obě jednotky mohly v této situaci společně provést zásah. Autor je navíc přesvědčen, že spolupráce obou jednotek by mohla přinést úspěšné řešení této krizové situace. Své přesvědčení o účinnosti společného nasazení obou jednotek by rád demonstroval na následujícím fiktivním scénáři.

7.2 Fiktivní scénář společného nasazení Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil při záchraně rukojmích

Tento fiktivní scénář popisuje společné nasazení Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil při záchranné operaci občanů ČR, kteří byli uneseni v Turecku příslušníky islámské teroristické organizace. Cílem záchranné operace speciálních jednotek bude tedy záchrana rukojmích, které unesla islámská teroristická skupina. Úspěch operace bude postaven na součinnosti Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil. Cílem onoho fiktivního scénáře je simulovat společný zásah těchto jednotek a poukázat na jejich možnou součinnost v případě záchranných operací tohoto typu. Na tomto konkrétním příkladě poté autor mimo jiné poukáže na možné výhody či nevýhody jejich společného nasazení. Základem tohoto fiktivního případu je předpoklad, že jsou splněny všechny zákonné podmínky a další důležité faktory umožňující společné nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek a jejich společná záchranná operace tohoto typu byla politickými rozhodnutími schválena.

7.2.1 Útok na parkovišti

Skupina českých občanů je na dovolené v Turecku a jednoho dne se vydávají na výlet po památkách. V ranních hodinách je vyzvedá minibus a vyráží na cestu přes historická města a okolí. Kolem poledne jejich autobus zastavuje na parkovišti u restaurace, ve které mají naplánovaný oběd, když v tom najednou přijíždí dvě vozidla, která jsou plná maskovaných osob. Již z dálky je vidět, že jde o vyzbrojené bojovníky islámské teroristické organizace. Teroristé rychle vyskakují z vozidel a směřují k řidiči minibusu, kterého ihned zastřelí. Cestující jsou v šoku

a nevědí, co se děje. Útočníci nastupují do minibusu a míří na české občany. Jeden z teroristů začíná poutat vyděšené občany. Jeden z pasažérů se poutání snaží zabránit, ale bohužel neúspěšně. V tuto chvíli mají kontrolu nad vozidlem. Jakmile teroristé nasadí pouta všem, odjíždějí směrem k hranici se Sýrií.

Tento útok, během kterého se útočníci zmocnili skupiny českých občanů, trval pouze několik minut. Kromě dospělých bylo uneseno i několik dětí. Zpráva o únosu se začíná rychle šířit, jelikož média několik málo hodin po útoku začínají informovat celý svět o osudu českých občanů. Islámská organizace se k tomuto činu přihlásí týž den prostřednictvím sociální sítě Facebook. Ve videu, které bylo zasláno také českým úřadům, sdělují, že požadují výkupné za osoby, které drží, a mimo jiné hrozí, že pokud nebudou jejich požadavky splněny, zastřelí všechny rukojmí.

7.2.2 Záchranná operace

Ihned poté, co se Česká republika dozví o tomto činu, je svolána Bezpečnostní rada, která zanalyzuje krizovou situaci a vede diskuzi o možnostech zásahu. O situaci jsou ihned vyrozuměni jak Útvar rychlého nasazení, tak 601. skupina speciálních sil. Teroristé požadují za zajaté rukojmí výkupné, tudíž příslušníci z Útvaru rychlého nasazení se proto pokusí spojit s únoscí, aby vyjednali podmínky, na základě kterých by mělo dojít k výměně peněz za zajaté rukojmí. Během vyjednávání s teroristy vyjednavací ÚRN však poznali, že teroristé nechtějí předat unesené české občany, chtějí pouze využít situaci ve svůj vlastní prospěch, a získat tak snadno peníze. Na základě těchto informací se rozhodlo, že se oba útvary budou muset připravit na společnou záchrannou operaci. Jejím úkolem je naplánovat a provést záchrannou operaci, která osvobodí unesené české občany, co nejrychleji a především bezpečně. O celé situaci jsou následně vyrozuměni rodinní příslušníci unesených občanů.

Dochází také ke komunikaci s představiteli Turecka, cílem této komunikace je zajistit nejenom podmínky, které umožní provedení operace, ale také samotnou podporu pro záchrannou operaci. Snaží se zajistit informace o místě únosu, kdo jsou únoscí, kde pravděpodobně drží unesené osoby a další potřebné informace. Součástí vyjednávání je také poskytnutí vrtulníků, které by přepravily speciální jednotky na místo zásahu. Neodmyslitelnou součástí vyjednávání je i humanitární

pomoc, kterou by Turecko mohlo zajistit uneseným českým občanům lékařskou pomoc a ubytování. Všechny tyto zmíněné druhy podpory jsou důležité pro provedení záchranné operace a zajištění bezpečnosti unesených osob.

Ještě týž den po únosu se podařilo lokalizovat skupinu unesených Čechů, díky zařízení s GPS technologií AirTag, který měl jeden z cestujících u sebe. Díky tomuto zařízení byli bezpečnostní složky schopny zjistit, kde se přesně unesený nachází. Jednalo se o budovu nedaleko turecko-syrských hranic.

Ihned poté vyrazily obě jednotky společně do Turecka na vojenskou základnu, která se nacházela jen několik desítek kilometrů od místa, ve kterém bude proveden zásah.

7.2.3 Příprava útvarů před odjezdem

Před odletem na vojenskou základnu oba útvary spolupracovaly při výběru vybavení, které by jim umožnilo efektivně zasáhnout. Tato společná příprava zahrnovala výběr taktického vybavení, zbraní a munice. Vzhledem k odlišnému vybavení jednotlivých jednotek bylo z každé jednotky vybráno to nejlepší. Důležité bylo sladit také spojovací prostředky, aby byla zajištěná komunikace po celou dobu zásahu. Na závěr bylo vybavení pečlivě zkontrolováno, aby se předešlo případným problémům.

7.2.4 Příprava útvarů před zásahem

Po přiletu na vojenskou základnu v Turecku se obě jednotky zformovaly a vybraní členové jednotky 601. skss byli ihned vysláni na průzkum, aby získali důležité informace potřebné pro vytvoření strategie zásahu. Mezi klíčové informace patří umístění objektu, přístupové body do budovy, pravděpodobná poloha rukojmích, pozice a počet teroristů.

7.2.5 Strategie záchranné operace

Strategie záchranné operace byla pečlivě a společně naplánována příslušníky Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil. Ve strategii byly zohledněny všechny důležité informace, které zjistili příslušníci 601. skss při

průzkumné činnosti. Na základě získaných informací byla vytvořena následující strategie záchranné operace.

Zásah bude postaven na rychlosti, překvapení a síle. Velitelé 601. skupiny speciálních sil a Útvaru rychlého nasazení se rozhodli provést noční zásah, jenž bude spočívat v obklíčení prostoru a následném bleskovém zásahu. Zasadovat budou dva týmy po osmi členech. Zásah provedou obě jednotky společně a současně. Budou použity dva vrtulníky Black Hawk, které dopraví oba speciální týmy na místo, odkud budou pokračovat nepozorovaně směrem k místu zásahu. Až se dostanou k prostoru obývanému teroristy, tým 601. skss provede zásah ze severní strany a tým ÚRN z jižní. Jednotka 601. skss bude zodpovědná za zajištění bezpečného okolí budovy a přístupových cest, zatímco Útvar rychlého nasazení provede zásah uvnitř hlavní budovy. Na celou situaci budou dohlížet dva odstřelovači, kteří v případě potřeby provedou zásah. Následná evakuace rukojmích bude provedena dvěma vrtulníky.

Obrázek 8 - Grafické znázornění plánu fiktivní záchranné operace

Zdroj: Vlastní zpracování

7.2.6 Záchranná operace

Záchranná operace začíná několik minut po půlnoci. Před odjezdem probíhá ještě poslední kontrola zbraní a rychlá instruktáž, vše je připraveno. Oba speciální týmy nasedají do dvou vrtulníků a vyrážejí na zásah.

Obě jednotky jsou nepozorovaně vysazeny a probíhá jejich taktický přesun na výchozí pozice. Je vydán povel k zásahu. Příslušníci 601. skss, kteří postupují ze severní strany, musí nejprve překonat zeď, která chrání prostor, ve kterém se teroristé skrývají. Když za pomoci žebříku překonají zeď, narazí ihned na první dva teroristy, které zneškodní rychlým a tichým způsobem. Tým ÚRN mezitím postupuje vedlejší bránou z jihu, kde narazí na teroristu, který ji hlídá. Ten si jednotky všimá, ale je okamžitě zneškodněn odstřelovačem. Obě jednotky tak nepozorovaně pokračují dál. Tým 601. skss eliminuje další dva teroristy hlídající u hlavní brány. Oba týmy postupují objektem a dostávají se do bezprostřední blízkosti hlavní budovy. V tuto chvíli se tým 601. skss rozdělí na dvě skupiny, jedna skupina zaujímá obranou pozici ze severní strany budovy a druhá z jižní. Příslušníci Útvaru rychlého nasazení se zatím připravují na vstup do hlavní budovy. Dveře, které vedou do hlavní budovy, jsou ale zamčené, a tak pyrotechnik z ÚRN instaluje speciální nálož, která dveře otevře. Zazněl výbuch a jednotka ÚRN vstupuje do první místnosti. V tuto chvíli již teroristé vědí, že se něco děje. Příslušníci ÚRN prostřednictvím oslepovacího granátu zneškodňují střílejícího teroristu v první místnosti. Postupují další místností a narážejí na další odpor teroristů. Tři ozbrojení teroristé okamžitě pálí na tým ÚRN. Příslušníci ÚRN však s využitím své taktické přípravy rychle a efektivně teroristy eliminují. Pokračují dál a narážejí na několik žen, které se však příslušníkům vzdávají. Po několika minutách intenzivního pátrání se ÚRN podařilo najít schované dveře, které pravděpodobně vedou do sklepních prostorů. Bez váhání se tým rozhodl prozkoumat tyto prostory a najít případné rukojmí. Pomocí páčidla otevírají zamčené dveře a spatřují vyčerpané spoutané rukojmí. Tým si také všiml, že rukojmí mají na sobě přidělanou trhavinu, což znamenalo, že by v případě neopatrného pohybu mohlo dojít k nekontrolované explozi. Situace byla velmi nebezpečná a vyžadovala okamžitou reakci pyrotechnika. Protože rukojmí jsou stále v nebezpečí, pyrotechnik pracuje rychle a soustředěně. Mezitím jeden z odstřelovačů hlásí, že se k objektu blíží další podezřelá vozidla. Je jasné, že se

jedná o další teroristy, kteří přicházejí na pomoc svým kolegům. V tu chvíli zaujímají oba týmy společně obrané pozice a zahajují palbu proti teroristům. Mezitím se pyrotechnikovi podařilo trhavinu úspěšně odstranit a rukojmí byli osvobozeni a vyvedeni z budovy, kde je přivolané vrtulníky transportovali zpět na vojenskou základnu. Společná záchranná operace byla úspěšně dokončena.

7.3 Hodnocení společného nasazení

Společné nasazení Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil při záchranné operaci občanů ČR, kteří byli uneseni v Turecku příslušníky islámské teroristické organizace, bylo v tomto případě velmi účinné a efektivní. Úspěch této operace byl postaven především na úzké spolupráci obou jednotek, které dokázaly využít své specializace a společně překonat všechny překážky na cestě k cíli. Zásadním prvkem úspěchu této operace bylo využití Útvaru rychlého nasazení na zásah v budově, neboť je specializován zejména na zásahy v budovách a uzavřených prostorách, dále využití 601. skupiny speciálních sil k průzkumné činnosti a poté zajištění bezpečného prostoru, jelikož je tento útvar naopak specializován na provádění operací v exteriérech a otevřených prostorách. Důležitou roli sehrál také pyrotechnik z ÚRN. Tyto rozdílné specializace se v průběhu zásahu ukázaly jako velmi důležité a přispěly k úspěšnému výsledku celé operace.

7.4 Shrnutí

Při plánování společného nasazení speciálních policejních a vojenských jednotek je důležité vzít v úvahu mnoho faktorů. Je třeba posoudit míru hrozby, kterou představuje situace, a zvážit, zda jsou pro její řešení vhodné policejní nebo vojenské síly, či jejich kombinace. Spolupráce mezi policisty a vojáky může být při zajišťování bezpečnosti velmi účinná, ale může představovat také určitá rizika.

Obecně lze říci, že při společném nasazení těchto jednotek by došlo k utvoření silných komplexních týmu, které by měly k dispozici široké spektrum specializací, zbraní a taktik. Vzhledem k tomu, že jsou si policejní a vojenské speciální jednotky v mnoha ohledech podobné a často se specializují na podobné úkoly, autor spatřuje velký potenciál v jejich spolupráci. Jejich spolupráce by měla pozitivní vliv na rychlost a efektivitu provedení zásahu v krizových situacích, neboť

jsou obě jednotky specializované na odlišné prostředí, spolupráce by umožnila maximální využití jejich schopností a dovedností. Tím by se zkrátila doba trvání operace a minimalizovala by se šance na selhání.

Za výhody společného nasazení policejních a vojenských speciálních jednotek lze tedy považovat:

1. Větší počet vojáků a policistů, což může být užitečné při řešení složitých a rozsáhlých operací.
2. Jednotky mohou sdílet své zkušenosti a znalosti, což může vést k lepšímu výcviku a přípravě.
3. Širší spektrum možností pro řešení hrozby vzhledem k odlišným zkušenostem.
4. Široká škála specializací by umožňovala jednotkám být více flexibilní a přizpůsobit se různým situacím, což by mohlo vést k většímu úspěchu při řešení krizových situací.
5. Široký sortiment speciálního vybavení, které mohou jednotky používat.
6. Silnější odstrašující efekt.

Společné nasazení může ale také vést k určitým problémům. Může se jednat například o odlišné právní, či etické zásady, což může vést k nesouladu v používání síly. Dále může být složitá také jejich samotná koordinace. Vždy je proto nutné zvážit možná rizika spojená s jejich společným nasazením.

Za nevýhody společného nasazení lze považovat:

1. Jednotky mohou mít rozdílné názory na strategii a plánování operace, což může vést ke konfliktům a neschopnosti dosáhnout stanoveného cíle.
2. Rozdělení úkolů mezi jednotkami může být nejasné nebo neefektivní.
3. Nedostatečný nácvik společného nasazení může vést k chybám.

4. Vojenské jednotky mohou mít odlišný výcvik než policejní jednotky, což může vést ke zmatku nebo nedostatku porozumění v taktice a strategiích.
5. Odlišné vybavení může ztěžovat koordinaci a komunikaci.
6. Riziko ztráty důvěry veřejnosti v policejní a vojenské speciální jednotky, pokud by se nedařilo řešit hrozbu efektivně.

Závěrem lze konstatovat, že společné nasazení policejních a vojenských jednotek může být velmi účinným nástrojem pro zajištění bezpečnosti pokud bude nasazení řízené zodpovědně a profesionálně. V každém případě je nutné mít na paměti, že společné nasazení speciálních policejních a vojenských jednotek není vhodné pro všechny situace a mělo by být používáno pouze v případech, kdy je to skutečně nezbytné. Na druhou stranu, čím lépe jsou bezpečnostní složky připraveny, tím větší je pravděpodobnost úspěšného řešení krize a minimalizace jejích následků. Proto by se měly složky věnovat též přípravě na tyto možné scénáře a průběžně aktualizovat své plány, aby byly schopny rychle a efektivně reagovat na jakoukoliv situaci. Připravenost na společné nasazení by tak měla být součástí celkové přípravy bezpečnostních složek a měla by zahrnovat například společné cvičení, vytváření plánů a procedur pro spolupráci.

8 Analýza metod vedení války v současném rusko-ukrajinském konfliktu

Konflikty a války jsou neodmyslitelnou součástí lidské historie. Bohužel i v dnešní době je válka stále přítomným jevem, který ovlivňuje mnoho oblastí lidského života. I přes náklady a oběti, které s sebou válka přináší, stále existuje řada konfliktů, které vedou k jejímu vypuknutí. Tato kapitola se bude zabývat analýzou metod vedení války v současném rusko-ukrajinském konfliktu, od roku 2014. Cílem této analýzy bude poskytnout čtenáři zajímavý pohled na vývoj metod od počátku rusko-ukrajinského konfliktu až po válečnou eskalaci. Téma analýzy metod vedení válek má velký vliv na bezpečnost zemí a obyvatel. Analýza může poskytnout zajímavé informace, které se poté mohou využít například při volbě správných metod a strategií při ochraně státu. Pomocí analýzy metod vedení vojenských a nevojenských operací lze zjistit, jaký vliv měly na vývoj konfliktu.

8.1 Základní definice války a formy válčení

Dle sborníku vojenských pojmů a definic se za válku považuje „*otevřený ozbrojený konflikt vyhlášený mezi dvěma státy nebo společenskými komunitami, který se projevuje přerušením normálních politických a diplomatických aktivit mezi oběma stranami, případně mobilizací všech jejich dostupných zdrojů. V oblasti, kde ke střetu dochází, může vyústit ve vyhlášení válečného stavu nebo válečné situace*“.¹²⁴

Abychom mohli analyzovat současné metody vedení války v ozbrojeném konfliktu na Ukrajině, je nutné nejprve definovat základní formy válčení. Válčení můžeme rozdělit na dvě základní formy, a to jednak na ty, které vyznačují tradičnost a pravidelnost – tedy konvenční, symetrické a poté na nepravidelné – tedy nekonvenční, asymetrické a netradiční.¹²⁵

---

¹²⁴ Válka: Obecné pojmy. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/valka.aspx>

¹²⁵ SPIŠÁK, Ján and Jan GIRETH, Marek FEIBICH. *Válčení a jeho podoby. Vojenské rozhledy*. 2020, 29 (1),020-035. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz.

8.1.1 Konvenční válka

Pojem konvenční válka či konvenční válčení je typ boje, při kterém strany využívají běžné zbraně. Bojové strany se snaží ovládnout nejen pevninské území, ale také vzdušný prostor a námořní plochy. Používají prakticky všechny druhy zbraní, kromě těch, které mohou způsobit masové zničení. Tyto strany jsou vždy jednoznačně identifikovány, označeny a řízeny. Hlavním cílem této formy boje je přemoci protivníka a obsadit jeho území, nebo alespoň ho oslabit tak, aby už nemohl dále bojovat. Tyto boje se řídí pevnými pravidly, která jsou zákonem stanovena například v Haagském dohovoru a Ženevských konvencích. Tyto dokumenty určují, jak se má postupovat vůči zajatcům, jaké zbraně se smějí používat a jakou roli má hrát civilní obyvatelstvo.

8.1.2 Nekonvenční válka

Nekonvenční boj se skládá z různorodých vojenských a polovojenských akcí, které se protahují po delší dobu a jsou prováděny převážně s pomocí místních jednotek nebo pomocných sil. Tyto jednotky jsou vedeny a podporovány zvenčí a jsou dobře vyškoleny, vyzbrojeny a uspořádány. Tato forma boje obsahuje různé sabotáže, podvratné činnosti, zpravodajskou činnost, partyzánskou válku a další.¹²⁶

8.1.3 Asymetrické válčení

Asymetrické válčení je forma konfliktu, kdy slabší účastník využívá nekonvenčních taktik a strategií, aby způsobil co největší škody silnějšímu protivníkovi. Tyto boje se často objevují mezi klasickou armádou a bojovníky, kteří nemusí respektovat pravidla válečného práva, jako jsou povstalci. Asymetrická válka bývá často spojována s pojmy jako gerilová válka a boj proti teroristům.¹²⁷

---

¹²⁶ Tamtéž

¹²⁷ Tamtéž

8.1.4 Hybridní válka

Hybridní válka je konflikt, ve kterém se kombinují vojenské a nevojenské prostředky za účelem dosažení strategických cílů. Tyto prostředky mohou zahrnovat klasické vojenské akce jako je použití zbraní a vojenských jednotek, ale mohou také zahrnovat nevojenské akce, ke kterým patří různé podvratné akce, teroristické akce, ale i ekonomické sankce aj. Operace mohou být zaměřeny například na oslabení vlády, získání kontroly nad teritoriem, destabilizaci společnosti a další.¹²⁸

8.2 Stručný popis rusko-ukrajinského konfliktu

Ruské vojenské jednotky se od roku 2014 angažují v bojových operacích na území Ukrajiny. Tyto boje jsou následkem vyústění ukrajinské krize, která se týkala zahraniční orientace a následného ruského vměšování se do vnitřních záležitostí Ukrajiny. Po následném sesazení proruských představitelů došlo v březnu téhož roku k anexi ukrajinského poloostrova Krym na základě uspořádaného nelegitimního referenda. Podle práva je Krym stále součástí Ukrajiny, ale ve skutečnosti byl připojen k Rusku. V únoru 2022 začala Ruská vojenská invaze na Ukrajinu. Ruské síly zaútočily na hlavní město Ukrajiny Kyjev a město Charkov, jejichž cílem bylo svrhnout vládu Volodymyra Zelenského. Mnoho odborníků očekávalo rychlé dobytí Kyjeva, ten však útoky ustál a po týdnech byl útok odražen. Od té doby probíhá na Ukrajině válka a její konec je stále v nedohlednu.¹²⁹

Teze: Současná válka na Ukrajině se od počátku konfliktu vede pomocí několika metod válčení, které se mění a zahrnují metody jak vojenské, tak i nevojenské.

1. **Argument:** Počátek krize na Ukrajině v roce 2014 byl postaven na nekonvenčních metodách, ke kterým patří například dezinformační

---

¹²⁸ *Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy. Aktualizované a rozšířené druhé vydání.* Praha: pro Informační centrum o NATO vydalo Jagello 2000, 2016. ISBN 978-80-904850-4-4. str. 10-11

¹²⁹ BIGG, Matthew. *How Russia's war in Ukraine has unfolded, month by month.* [online]. 2023 [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/article/ukraine-russia-war-timeline.html>

a propagandistické kampaně, které byly využity k šíření určitého názoru a vytvoření nálady ve společnosti. Rusko zde vedlo psychologickou válku proti Ukrajině. Cílem Ruska bylo ovlivnit názor veřejnosti, aby posléze došlo k anexi Krymu Ruskem.

Důkaz: Ruská vojenská špionážní jednotka GRU zahájila tajnou vlivnou operaci, jejímž cílem bylo ovlivnit klíčové rozhodovací činitele a širší veřejnost tak, aby připravili půdu pro ruskou vojenskou operaci, která začala 27. února obsazením budovy Krymského parlamentu. Cílem vojenských špiónů bylo vyvolat konflikt mezi proruskými občany a demonstranty, kteří byli „prozápadni“. Výsledkem této operace bylo připojení Ruska ke Krymu.¹³⁰

2. **Argument:** Rusko-ukrajinský konflikt přerostl v asymetrickou válku, kdy proti sobě bojovala ukrajinská armáda a proruští separatisté.

Důkaz: Krym však nebyl jedinou oblastí, kde se situace vyhrotila. Protesty občanů se uskutečňovaly i na východě Ukrajiny, kde řada občanů nesouhlasila s prozápádní vládou a s tím, že je Ukrajina prozápadně orientovaná. V průběhu dubna 2014 byly na východě Ukrajiny v Luhaňsku a Doněcku vyhlášeny nové „republiky“. Ukrajinská armáda tak započala s prvními operacemi, které měly za cíl zachovat celistvost a suverenitu Ukrajiny. Začalo docházet ke střetům mezi ukrajinskou armádou a proruskými separatisty. Ukrajinská armáda obsadila některé klíčové oblasti, ale Luhaňsk a Doněck se jí dobýt nepovedlo. Důvodů bylo několik, proruským separatistům pomáhaly tajně ruské speciální síly a ukrajinská armáda byla značně oslabena dlouhodobými škrty a mnoha korupčními kauzami.

3. **Argument:** Poté, co Rusko napadlo Ukrajinu, se konflikt změnil v konvenční válku, ve které proti sobě stojí dvě armády, boje se odehrávají na frontách a bojují o kontrolu určitého území.

---

¹³⁰ Inside a Russian disinformation campaign in Ukraine in 2014. *The Washington Post* [online]. 2017 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/world/national-security/inside-a-russian-disinformation-campaign-in-ukraine-in-2014/2017/12/25/f55b0408-e71d-11e7-ab50-621fe0588340_story.html

Důkaz: Válka na Ukrajině je příkladem konfliktu s vysokou intenzitou, kde se armády Ruska, Ukrajiny a NATO angažují na bitevním poli, což je situace, která se považovala za minulost.¹³¹

Závěr: Na základě provedené analýzy rusko-ukrajinského konfliktu, který aktuálně probíhá, lze vyvodit závěr, že způsoby válčení se od počátku konfliktu několikrát změnilo. Zpočátku měl rusko-ukrajinský konflikt rysy, které odpovídaly nekonvenčním taktikám. V současné době však konflikt na Ukrajině vykazuje znaky konvenční války, ve které jsou zapojeny dva národy, a jejich armády proti sobě bojují na souši i ve vzduchu. Z dosavadní analýzy lze také vyvodit, že určité metody se mění a kombinují podle strategie či cíle, kterého je potřeba dosáhnout.

8.2.1 Role speciálních jednotek v současném konfliktu na Ukrajině

Teze: V aktuálně probíhajícím konfliktu na Ukrajině, sehrávají speciální jednotky důležitou roli a výrazně ovlivňují průběh konfliktu.

Argument: Speciální jednotky svými schopnostmi mohou v aktuálním konfliktu sehrát důležitou úlohu a představovat pro ruské jednotky velkou hrozbu. Speciální jednotky mohou být také jedním z faktorů, který ovlivňuje průběh konfliktu. Tyto jednotky mohou totiž provádět například likvidaci významných strategických cílů, narušovat techniku a logistiku protivníka, ale také získávat důležité informace. Všechny tyto činnosti mohou ovlivňovat průběh konfliktu a přispívat k dosažení cílů Ukrajiny.

Důkaz: Ruskou invazi na Ukrajinu ohrožují zejména operace ukrajinských speciálních sil. Speciální jednotky ukrajinských sil několikrát zmařily klíčové útoky Ruska a zpomalily tak postup invazní armády. Úspěšně se postavily například

---

¹³¹ Russia-Ukraine war: Are we about to see a new kind of 'super-combat'? *Middle East Eye* [online]. 2023 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.middleeasteye.net/opinion/russia-ukraine-war-new-kind-super-combat>

proti nájezdu ruských mechanizovaných sil v oblastech kolem Kyjeva, jako jsou Buča, Irpin a Hostomel, kde jim způsobily závažné ztráty. Ukrajinské speciální jednotky se v jiných oblastech zapojily do bojů méně intenzivně a prováděly především nepravidelný boj a to například likvidací zásobovacích konvojů a opěrných bodů.¹³²

Závěr: V aktuálně probíhajícím konfliktu mají speciální jednotky významnou roli při obraně státu. Na základě jejich schopností jsou využívány pro speciální úkoly, jako útočné či špionážní akce, mohou také provádět sabotáž. Všechny tyto činnosti mohou výrazně ovlivňovat průběh konfliktu, což dokazuje například jejich nasazení proti mechanizované brigádě. Další zajímavou otázkou by mohla být jejich účast v těžkých bojích na frontě.

8.2.2 Pohled NATO a České republiky na aktuálně probíhající konflikt

Teze: Význam události a metod vedení války v současném konfliktu na Ukrajině přináší ponaučení jak pro členské státy NATO, tak i pro Českou republiku.

Argument: Analýza aktuálně probíhající války na Ukrajině, může pro státy, které jsou součástí NATO a také Českou republiku, znamenat přínos důležitých informací, které mohou využít k pochopení vývoje války na Ukrajině a k získání zkušeností s různými situacemi a scénáři. Tyto informace by státy také mohly využít ke zlepšení připravenosti na podobné situace. Státy by dále mohly identifikovat účinné strategie a taktiky, které by mohly být účinné například pro obranu.

Důkaz: Ruská agrese přináší ponaučení vojenským plánovačům již tři týdny po ruské invazi. Své ponaučení přináší především evropským zemím, v souvislosti s potřebou znovunastartovat obranu jako zásadní složku zahraniční

---

¹³² Ukrajinské speciální jednotky mají špičkový výcvik a vynikající výzbroj. Jejich ztráty jsou bolestné. ČT24 [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/3471972-ukrajinske-specialni-jednotky-maji-spickovy-vycvik-a-vynikajici-vyzbroj-jejich-ztraty>

politiky. Například, pokud jde o speciální jednotky, je důsledkem tohoto vývoje nutné přehodnocení jejich role. Důležité je vzít v potaz také jejich nasazení proti rovnocenným protivníkům.¹³³

Závěr: Česká Republika i další státy NATO se mohou poučit z aktuálně probíhajícího válečného konfliktu na Ukrajině. Mohou analyzovat příčiny války a zaměřit se na jejich odstranění, aby se podobné konflikty v budoucnu nemohly opakovat. Dále mohou na základě získaných informací zlepšit svou bezpečnostní strategii, mohou také posílit své ozbrojené síly, aby byly připraveny na budoucí hrozby.

8.2.3 Potenciální zranitelnost ČR v současném ozbrojeném konfliktu

Teze: Česká republika se svou silnou podporou Ukrajiny stává legitimním cílem Ruska a její zranitelnost spočívá v absenci protiraketových systémů.

Argument: Dosavadní podpora Ukrajiny v její válce s Ruskem, staví Českou republiku do pozice, kdy se stává legitimním terčem Ruska. Ve válečném konfliktu na Ukrajině jsou balistické rakety a odstřelování měst jedním z prvků, který způsobuje obrovské ztráty na životech. V případě, že by došlo k raketovému útoku, a také za předpokladu, že by se rakety dostaly přes hranice až na území České republiky, nemá Armáda ČR žádný účinný způsob obrany proti takovému útoku, jelikož nevlastní žádné protiraketové systémy, a proto uvažují potenciální zranitelnost ČR proti tomuto typu útoku.

Důkaz: Od 90. let minulého století nemá Česká republika žádný efektivní systém, který by byl účinný proti balistickým raketám. V současnosti má armáda

---

¹³³ BORSARI, Frederico. *Hunting the Invader: Ukraine's Special Operations Troops: What lessons for NATO and Western militaries?* [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://cepa.org/article/hunting-the-invader-ukraines-special-operations-troops/>

k dispozici protiletadlový raketový systém 2K12 KUB, který je určen na obranu vojsk, nikoliv na obranu státu.¹³⁴

Závěr: Potenciální zranitelnost České republiky tkví v omezené možnosti ochrany před raketovými útoky. V případném ozbrojeném konfliktu tak mohou být obyvatelé České republiky ohroženi, jelikož Armáda ČR nemá dostatečnou obranu, pouze zastaralý systém, který je navíc použitelný pouze na ochranu vojsk. Absence raketového systému může Českou republiku stavět do pozice jednoduchého cíle.

---

¹³⁴ OTTO, Pavel. Proti raketám nemá Česko účinnou obranu. Ruský systém z výzbroje ČSFR si odvezli Slováci. *E15* [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/proti-raketam-nema-cesko-ucinnou-obranu-rusky-system-z-vyzbroje-csfr-si-odvezli-slovaci-1394926>

Závěr

Bezpečnostní hrozby jsou neodmyslitelnou součástí dnešního světa. Teroristické útoky, ozbrojené konflikty a války jsou jen některé z bezpečnostních hrozeb, které ohrožují bezpečnost zemí Evropské unie. Tyto hrozby mají značný dopad na běžné životy lidí a vyvolávají pocit strachu a nejistoty v celé společnosti. Důležitou roli z hlediska bezpečnosti České republiky sehrává bezpečnostní systém, který má za úkol řídit a koordinovat jednotlivé složky, jež jsou odpovědné za zajišťování bezpečnosti země. Hlavními výkonnými složkami zajišťující bezpečnost, jsou, kromě jiných, ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory. Speciální jednotky, které jsou součástí Policie a Armády ČR, jsou poté jedním z klíčových prvků, sehrávající velmi významnou roli při ochraně a obraně státu.

Speciální jednotky jsou malé týmy složené z jedinců, kteří disponují vynikající fyzickou a psychickou kondicí a jsou specificky vycvičeni a vybaveni k plnění těch nejnáročnějších a nejnebezpečnějších úkolů. Historie prvních skutečných speciálních jednotek sahá až do první světové války, kdy tyto jednotky vznikaly především v armádě a jejich úlohou bylo provádět primárně zvláštní bojové operace na bojišti. V průběhu několika let se však jejich koncept rozvinul a tyto jednotky začaly vznikat i u policie. Dnes jsou speciální jednotky nezbytnou součástí mnoha policí a armád ve spoustě zemích světa a plní široké spektrum specifických úkolů. Význam těchto jednotek spočívá především v tom, že mohou být nasazeny téměř kdekoli a kdykoli, neboť jsou schopny rychle a efektivně reagovat na složité krizové situace, jako jsou například teroristické útoky či operace zahrnující záchranu rukojmích. V České republice jsou považovány za dvě nejvýznamnější speciální jednotky policejní Útvar rychlého nasazení a vojenská 601. skupina speciálních sil. Obě tyto jednotky mají za úkol zajišťovat bezpečnost a ochranu země před nejrůznějšími hrozbami. Jednotky se však mezi sebou liší. Každá z nich má své specifické vlastnosti a charakteristiky, a proto hlavním cílem této diplomové práce bylo provést komparaci a identifikovat rozdíly mezi těmito speciálními jednotkami, kterými Česká republika disponuje.

Během komparace aspektů fungování Útvaru rychlého nasazení a 601. skupiny speciálních sil, autor této práce našel několik rozdílů, ale také podobností mezi nimi. Na základě zjištěných informací lze tedy konstatovat, že i když tyto

jednotky patří pod odlišné bezpečnostní instituce a určitým způsobem se od sebe odlišují, co se týče jejich zaměření, struktury, výcviku a výzbroje, jsou si velmi podobné a v některých aspektech jsou v podstatě identické.

Dílčím cílem této práce bylo zjistit, zda existují možnosti společného nasazení speciálních policejních a vojenských jednotek, což bylo autorem demonstrováno na fiktivním scénáři součinnosti ÚRN a 601. skss při záchraně rukojmích. Z výsledku simulace fiktivního scénáře vyplývá, že společné nasazení speciálních policejních a vojenských jednotek by bylo nejen možné, ale také by navíc vedlo ke zvýšení účinnosti při řešení krizové situace, a to především díky využitelnosti rozdílných specializací těchto jednotek. Autor následně zmiňuje obecné výhody a nevýhody společného nasazení těchto jednotek a poznamenává, že jejich společné nasazení může být velmi účinným nástrojem pro zajištění bezpečnosti, jestliže je pečlivě připraveno a řízeno.

V rámci této práce byla provedena taktéž analýza metod vedení války v současném rusko-ukrajinském konfliktu. Výsledkem analýzy bylo zjištění, že metody válčení se mění od jeho počátku. Jak konflikt pokračuje, jednotlivé strany se přizpůsobují novým okolnostem a hledají nové taktiky a strategie. Dále bylo zjištěno, že speciální jednotky hrají klíčovou úlohu při ochraně státu, jelikož svými útoky a sabotážemi mohou výrazně ovlivnit vývoj konfliktu. V neposlední řadě byla odhalena zranitelnost České republiky, která v současné době spočívá v omezené schopnosti obrany před potenciálními raketovými útoky, jenž jsou prostředkem, který v onom rusko-ukrajinském konfliktu způsobuje obrovské škody na majetku a lidských životech.

Česká republika je bezpochyby jednou z bezpečných zemí. Její bezpečnost však nestojí pouze na Útvaru rychlého nasazení a 601. skupině speciálních sil, ale také na dalších jednotkách, službách a orgánech, které spolupracují a společně zajišťují její bezpečnost. Je však nezbytné si uvědomit, že i když je Česká republika považována za bezpečnou zemi, bezpečnostní hrozby stále přetrvávají a mohou se objevit kdykoliv a kdekoliv. Proto je zásadní neustále zlepšovat bezpečnost a posilovat spolupráci mezi bezpečnostními složkami, neboť jedině tak můžeme minimalizovat riziko bezpečnostních hrozeb a zajistit bezpečnější a klidnější život pro všechny obyvatele naší země.

Seznam použité literatury

Monografie

1. WEISS, Tomáš. *Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2381-8.
2. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. ISBN 978-80-7616-097-2.
3. *Modul - B: zajišťování obrany státu*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-066-8.
4. HOLEC, Tomáš. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021. ISBN 978-80-7616-100-9.
5. DUBEC, Radek. *Doktrína Armády České republiky*. 3. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Vojenský historický ústav Praha pro Centrum doktrín VeV - VA Vyškov, 2013. ISBN 978-80-7278-619-0.
6. HRINKO, Martin. *Bezpečnostní hrozby a veřejný pořádek*. V Praze: Vysoká škola CEVRO Institut, 2021. ISBN 978-8087125-34-2.
7. VLÁDA ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Praha: MZV ČR, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.
8. NEILLANDS, Robin. *V bojové zóně: [speciální jednotky od roku 1945]*. Praha: Deus, 2001. ISBN 80-86215-29-6.
9. KOVÁŘ, Milan. *Terorismus*. Praha: Police History, 2007. ISBN 978-80-86477-00-8.
10. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.
11. STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6.
12. ŠTEINBACH, Miroslav. *Čtvrtstoletí Policie České republiky: 25 let Policie České republiky 1991-2016*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-260-9597-2.
13. STEHLÍK, Eduard. *Dum spiro spero: 601. skupina speciálních sil generála Moravce*. Mohelnice: Martin Vaňourek ve spolupráci s Jitkou Kejřovou, nakl. V ráji, Praha, 2010. ISBN 978-80-904588-0-2.

14. VAŇOUREK, Martin. *Tam, kde jiní nestačí: 4. brigáda rychlého nasazení "Obrany národa"*. V Brně: CPress, 2020. ISBN 978-80-264-3188-6.
15. *Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy*. Aktualizované a rozšířené druhé vydání. Praha: pro Informační centrum o NATO vydalo Jagello 2000, 2016. ISBN 978-80-904850-4-4.
16. SPIŠÁK, Ján and Jan GIRETH, Marek FEIBICH. *Válčení a jeho podoby*. *Vojenské rozhledy*. 2020, 29 (1),020-035. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz
17. ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2.
18. EICHLER, Jan. *Evropská bezpečnost 30 let po skončení studené války*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2019. ISBN 978-80-245-2296-8.
19. *Rozhodnutí Rady č. 2008/617/SVV ze dne 23. června 2008: O zlepšení spolupráce mezi zvláštními zásahovými jednotkami členských států Evropské unie v krizových situacích* [online]. 2008 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32008D0617>
20. *NATO: NATO-Russia Glossary of Contemporary Political and Military Terms* [online]. 2001 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.nato.int/docu/glossary/eng/15-main.pdf>
21. *SLOVNÍK NATO S TERMÍNY A DEFINICEMI: AAP-06. : Pojmy*[online]. 2021 [cit. 2022-12-11]. Dostupné z: <https://oos.army.cz/sites/oos.army.cz/files/dokumenty/zakladni-stranka/aap-06-2021-cze.pdf>

Webové stránky a elektronické zdroje

1. *Ministerstvo vnitra České Republiky: Ozbrojený bezpečnostní sbor. : Pojmy* [online]. [cit. 2022-12-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojeny-bezpecnostni-sbor.aspx>
2. *Armáda ČR: ŘEDITELSTVÍ SPECIÁLNÍCH SIL* [online]. 2022 [cit. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/specialni-sily/reditelstvi-specialnich-sil-104392/>
3. *DEFENDIA.cz: Speciální pořádková jednotka PČR* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.defendia.cz/clanky-2/specialni-poradkova-jednotka-pcr/>

4. Policie České republiky: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-hlavniho-mesta-prahy-93802.aspx>
5. Historie speciálních sil: Úvod. *Special Warfare: Tam, kde ostatní končí* [online]. 2009 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <http://www.specwar.info/specialni-sily/historie.php>
6. BŘEŠŤÁK, Ivan. *Náš REGION: Protiteroristické komando URNA: Celkem 6 členů muselo kvůli Covidu-19 do karantény* [online]. 13.7.2020 [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <https://nasregion.cz/protiteroristicke-komando-urna-celkem-6-clenu-muselo-kvuli-covidu-19-do-karanteny-178132/>
7. *Policie České republiky: ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ* [online]. [cit. 2022-11-11]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>
8. ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ: Činnosti útvaru. *ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ POLICIE ČR – FAN STRÁNKY* [online]. [cit. 2023-01-19]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vycvik/>
9. ZILVAR, Jan. Útvar rychlého nasazení je tu přes 40 let: velký rozhovor s bývalým šéfinstruktozem URNA. *CZDEFENCE* [online]. 17.10.2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-je-tu-pres-40-let>
10. Útvar rychlého nasazení: Výběr uchazečů o službu v Útvaru rychlého nasazení. *Policie ČR* [online]. [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyber-uchazecu-o-sluzbu-v-utvaru-rychleho-nasazeni.aspx>
11. *SPECIÁLNÍ SÍLY AČR: 601. skupina speciálních sil generála Moravce* [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <https://specialnisily.army.cz/601skss>
12. *MUŽI S ČERVENÝMI BARETY: Kapitoly z dějin a současnosti výsadkových a speciálních jednotek* [online]. In: . s. 48 [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/vystavy/barety_gs.pdf
13. *601. skupina speciálních sil generála Moravce: Úkoly 601. Skupiny speciálních sil* [online]. [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <http://www.601.skss.cz/ukoly.html>
14. 601. skupina speciálních sil AČR: Úkoly. *SPECWAR.info: Tam kde ostatní končí..* [online]. 2009 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z:

<http://www.specwar.info/specialni-sily/ceska-republika/601-skupina-specialnich-sil-acr/>

15. 42. *mechanizovaný prapor: O našem útvaru* [online]. [cit. 2022-11-19]. Dostupné z: <http://www.42mpr.army.cz/o-nasem-utvaru>
16. 43. *VÝSADKOVÝ PLUK: Organizační struktura* [online]. [cit. 2022-11-14]. Dostupné z: <https://43vysadkovypluk.cz/organizacni-struktura>
17. 44. *lehký motorizovaný prapor: O nás* [online]. [cit. 2022-11-20]. Dostupné z: <https://44lmopr.army.cz/o-nas>
18. 22. *základna vrtulníkového letectva: JTAC - kdo je to?* [online]. [cit. 2022-11-20]. Dostupné z: <https://lznamest.army.cz/aktuality/jtac-kdo-je>
19. 102. *průzkumný prapor: O nás* [online]. [cit. 2022-11-21]. Dostupné z: <https://102pzpr.army.cz/o-nas>
20. *KRIMI-PLZEŇ: SPJ - speciální pořádková jednotka v Plzni* [online]. 2022 [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://www.krimi-plzen.cz/a/spj-specialni-poradkova-jednotka-v-plzni/>
21. *DEFENDIA.cz: Speciální pořádková jednotka PČR* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.defendia.cz/clanky-2/specialni-poradkova-jednotka-pcr/>
22. *Policie České republiky: Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. Policie České republiky* [online]. [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-hlavniho-mesta-prahy-93802.aspx>
23. *Válka: Obecné pojmy. Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-01-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/valka.aspx>
24. *Inside a Russian disinformation campaign in Ukraine in 2014. The Washington Post* [online]. 2017 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/world/national-security/inside-a-russian-disinformation-campaign-in-ukraine-in-2014/2017/12/25/f55b0408-e71d-11e7-ab50-621fe0588340_story.html
25. *Russia-Ukraine war: Are we about to see a new kind of 'super-combat'?. Middle East Eye* [online]. 2023 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.middleeasteye.net/opinion/russia-ukraine-war-new-kind-super-combat>
26. *Ukrajinské speciální jednotky mají špičkový výcvik a vynikající výzbroj. Jejich ztráty jsou bolestné. ČT24* [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/3471972-ukrajinske-specialni-jednotky-maji-spickovy-vycvik-a-vynikajici-vyzbroj-jejich-ztraty>

27. BORSARI, Frederico. *Hunting the Invader: Ukraine's Special Operations Troops: What lessons for NATO and Western militaries?* [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://cepa.org/article/hunting-the-invader-ukraines-special-operations-troops/>
28. BIGG, Matthew. How Russia's war in Ukraine has unfolded, month by month. [online]. 2023 [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/article/ukraine-russia-war-timeline.html>
29. OTTO, Pavel. Proti raketám nemá Česko účinnou obranu. Ruský systém z výzbroje ČSFR si odvezli Slováci. *E15* [online]. 2022 [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/proti-raketam-nema-cesko-ucinnou-obranu-rusky-system-z-vyzbroje-csfr-si-odvezli-slovaci-1394926>

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Grafické znázornění struktury ÚRN a 601. skss	56
Obrázek 2 - Grafické znázornění struktury pohotovostních a bojových jednotek ÚRN a 601. skss	57
Obrázek 3 - Grafické znázornění úkolů ÚRN a 601. skss	58
Obrázek 4 - Grafické srovnání základních požadavků ÚRN a 601. skss	60
Obrázek 5 - Grafické znázornění průběhu výběrového řízení	61
Obrázek 6 - Grafické srovnání útočných zbraní, samopalů a kulometů	65
Obrázek 7 - Grafické srovnání odstřelovacích pušek a ostatních zbraní	66
Obrázek 8 - Grafické znázornění plánu fiktivní záchranné operace	72